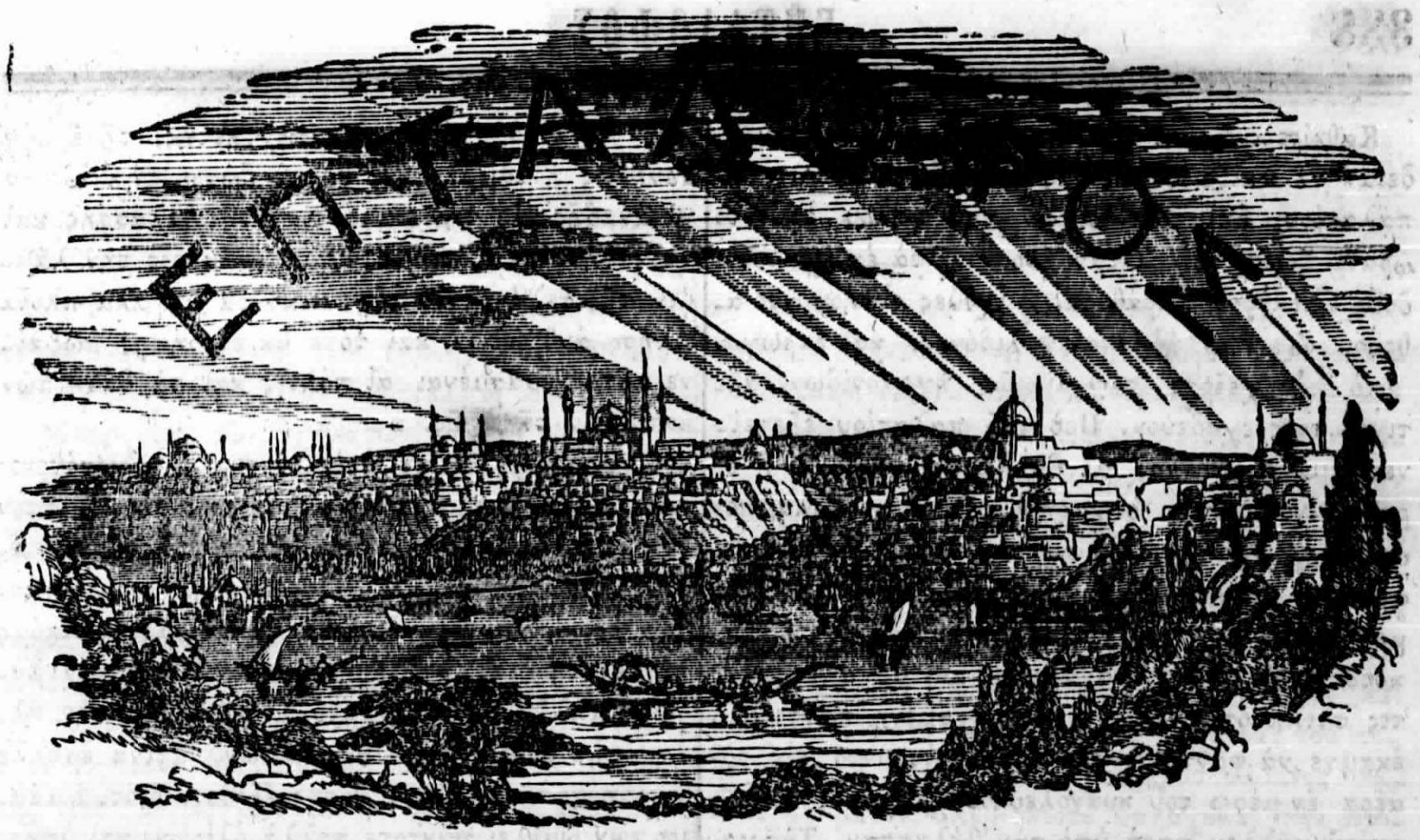

10 ΑΠΡΙΛΙΟΥ, 1863. ΕΤΟΣ ΠΡΩΤΟΝ. ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 22.

Η ΜΙΚΡΑ ΣΕΙΡΗΝ.

ΚΕΙ κάτω μακρὰν, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ὠκεανοῦ, τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης εἶνε κυανοῦν ὡς τὰ φύλλα τοῦ κυάνου χόρτου, διαυγὲς ὡς τὸ διαφανέστερον κρύσταλλον, πλὴν τόσον βαθὺ, ὥστε ἀδύνατον εἶνε ἄγκυρα ἢ βολὶς νὰ εὕρῃ τὸν πυθμένα, καὶ τίς οἶδε πόσος καιρὸς ἀπαιτεῖται διὰ νὰ φθάσῃ εἰς αὐτὸν τὸ καταποντισθὲν ὑπὸ τῆς μανίας τῶν κυμάτων πλοῖον.

Εἰς ἐκεῖνα τὰ ἀχανέστατα βάθη κατοικεῖ ὁ τῆς θαλάσσης λαός. Πλὴν μὴ νομίσητε ὅτι ὁ πυθμὴν ἢ τὸ ἔδαφος, ἐφ' οὗ διαιτῶνται τὰ θαλάσσια ἐκεῖνα ὄντα, εἰσὶ γυμνὰ καὶ ὡς αἱ ἡμέτεραι ἔρημοι κεκαλυμμένα ὑπ' ἄμμου· πολλοῦ γε καὶ δεῖ! ἐκεῖ φύονται ἐξ ἐναντίας φυτὰ καὶ δένδρα παραδόξων σχημάτων καὶ τόσον εὔκαμπτα, ὥστε ἡ ἐλαχίστη κίνησις τοῦ ὕδατος ἐπισείει αὐτὰ ὡς ἐὰν ἦσαν ἔμψυχα· ὅλα δὲ τὰ εἴδη τῶν ἰχθύων, μικρῶν καὶ μεγάλων, πηγαινοέρχονται μεταξὺ τῶν κλάδων αὐτῶν, ὡς τὰ πτηνὰ εἰς τὸν ἀέρα. Εἰς τὸ ἀπροσιτότερον καὶ ὡραιότερον μέρος τοῦ ἀπεράντου ἐκείνου πυθμένος κεῖται τὸ παλάτιον τοῦ βασιλέως τῶν θαλασσῶν, τοῦ ὁποίου οἱ μὲν τοῖχοι εἰσὶ κατεσκευασμένοι ἐκ κοραλλίου, τὰ παράθυρα ἐξ ὡραίου χρυσοειδοῦς ἠλέκτρου καὶ ἡ στέγη ἐξ ὀστρακοδέρμων καὶ κογχυλίων, ἅτινα ἀνοιγοκλείουν συχνὰ διὰ νὰ δεχθῶσι τὸ ὕδωρ διαυγὲς ὡς τὸν ἀδάμαντα, καὶ νὰ τὸ ἀποθήσωσιν ἔπειτα πυκνὸν ὡς τὸ γάλα. Ἕκαστον τῶν ὀστρακοδέρμων τούτων περικλείει ὡραίους μαργαρίτας, τῶν ὁποίων καὶ ὁ μικρότερος ἀκόμη ἤθελε περιάψει μεγίστην τιμὴν, ἂν εὑρίσκετο ἐπὶ τοῦ στέμματος βασιλίσσης.

Ἀπὸ πολλῶν ἤδη χρόνων ὁ βασιλεὺς τῆς θαλάσσης διῆγεν ἐν χηρείᾳ, καὶ τὴν διεύθυνσιν τῆς οἰκίας του ἐξετέλει ἡ γραῖα μήτηρ του, γυνὴ πνευματώδης μὲν ἀλλὰ τόσον ὑπερήφανος διὰ τὴν καταγωγήν της, ὥστε ἔφερε δώδεκα ὄστρακα ἐπὶ τῆς ἰχθυοειδοῦς οὐρᾶς της, ἐνῷ τὰ λοιπὰ σημαντικὰ ἄτομα τῆς αὐλῆς τοῦ θαλασσίου βασιλέως δὲν ἔφερον ποτὲ περισσότερα τῶν ἕξ· ἄλλως ὅμως, ἦτο παντὸς ἐπαίνου ἀξία διὰ τὰς φροντίδας καὶ τὴν ἀνατροφὴν, ἣν ἐπροθυμοποιεῖτο νὰ δώσῃ εἰς τὰς ἓξ ἐγγόνους της, αἵτινες ἦσαν ὅλαι θελκτικώταται καὶ ὡραῖαι. Ἡ νεωτέρα ἐξ αὐτῶν ἐν τούτοις ἦτο ἀσυγκρίτως ὡραιοτέρα τῶν ἄλλων πέντε, διότι εἶχε τὸ δέρμα λευκότατον, λεῖον καὶ διαφανὲς ὡς φύλλον ῥόδου, τοὺς ὀφθαλμοὺς γαλανοὺς καὶ τὸ πρόσωπον ἐν γένει ἐξαισίως κανονικὸν καὶ σύμμετρον. Αὐτὴ μόνη ἡ διαφορὰ ὑπῆρχε μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῶν θυγατέρων τῆς γῆς ὅτι δὲν εἶχε πόδας, καθὼς καὶ αἱ ἀδελφαί της, ἀλλὰ τὸ σῶμά της ἀπὸ τοῦ ὀμφαλοῦ καὶ κάτω ἀπέληγεν εἰς μεγάλην λεπιδωτὴν οὐρὰν ἰχθύος.

Καθημερινῶς αἱ νέαι ἡγεμονίδες εἶχον τὴν ἄδειαν νὰ παίζωσιν εἰς τὰς μεγάλας αἰθούσας τοῦ παλατίου, ἐπὶ τῶν τοίχων τοῦ ὁποίου ἐφύοντο ὡραῖα ζωόφυτα. Ὅταν ἤνοιγον τὰ ἐκ χρυσοειδοῦς ἠλέκτρου παράθυρα, οἱ ἰχθύες εἰσήρχοντο ἀθρόοι, ὡς παρ' ἡμῖν αἱ χελιδόνες, καὶ ἔτρωγον ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν μικρῶν ἡγεμονίδων, αἵτινες τοὺς ἐχάδευον. Πρὸ τοῦ παλατίου ἐξετείνετο μέγας κῆπος μὲ δένδρα κυανόφαια ἢ ἐρυθρὰ ὡς τὸ πῦρ, οἱ καρποὶ τῶν ὁποίων ἔλαμπον ὡς τὸ χρυσίον, τὰ δὲ ἄνθη, σείοντα ἀκαταπαύστως τὸ στέλεχος καὶ τὰ φύλλα των, ὡμοίαζον μὲ μικρὰς φλόγας. Τὸ ἔδαφος συνέκειτο ἐκ λευκοτάτης ὡς τὴν χιόνα ἄμμου, καὶ μεγαλοπρεπής τις στιλπνότης, ἥτις ἦτο ἐπικεχυμένη πανταχοῦ, ἔκαμνε νὰ φαντάζωνται ὅτι εὑρίσκοντο εἰς τὸν ἀέρα ἐν μέσῳ τοῦ κυανολεύκου χρώματος τοῦ οὐρανοῦ μᾶλλον παρὰ ὑπὸ τὴν θάλασσαν. Τὰς γαληνιαίας ἡμέρας ἠδύναντο νὰ παρατηρῶσι τὸν ἥλιον, ὅμοιον μὲ μικρὸν πορφυροῦν ἄνθος, χύνον λάμψιν καὶ στιλπνότητα ἐκ τοῦ ὡραίου κάλυκός του.

Ἑκάστη τῶν ἡγεμονίδων εἶχεν ἐν τῷ κήπῳ ἐκείνῳ τὸ ἰδιαίτερόν της γήπεδον, τὸ ὁποῖον ἠδύνατο νὰ καλλιεργῇ κατὰ τὴν θέλησιν καὶ φιλοκαλίαν της. Ἡ μὲν ἔδιδεν εἰς αὐτὸ τὸ σχῆμα πελωρίου φαλαίνης, ἡ ἄλλη τὸ σχῆμα σειρῆνος, ἡ δὲ μικροτέρα διέθεσε τὸ ἰδικόν της εἰς σχῆμα κυκλοτερὲς ὡς τὸν ἥλιον, καὶ ἐντὸς αὐτοῦ ἐφύτευσε μόνον ἐρυθροπόρφυρα ὡς αὐτὸν ἄνθη. Καὶ ὄντως ἡ κόρη αὕτη ἦτο ἰδιότροπος, σιωπηλὴ καὶ σκεπτική. Ὅταν αἱ ἀδελφαί της ἔπαιζον μὲ διάφορα ἀντικείμενα, προερχόμενα ἐκ τῶν ναυαγησάντων πλοίων, αὐτὴ εὐχαριστεῖτο στολίζουσα παντοιοτρόπως ὡραῖόν τι ἀγαλμάτιον ἐκ λευκοῦ μαρμάρου, παριστὸν θελκτικώτατον παῖδα· καὶ τὸ πολύτιμόν της τοῦτο κειμήλιον εἶχε τοποθετημένον ἐν μέσῳ τοῦ κήπου της ὑπὸ μελαγχολικὴν καὶ πελώριον ἰτέαν ῥοδείου χρώματος, ἥτις τὸ ἐπεσκίαζε διὰ τῶν μακρῶν κλάδων της. Ἡ μεγαλητέρα της εὐχαρίστησις ἦτο νὰ ἀκούῃ ἐκθέσεις περὶ τοῦ κόσμου, ἐν ᾧ ἔζων ἄνθρωποι, καὶ πάντοτε παρεκάλει τὴν γραῖαν μάμμην της νὰ τῇ ὁμιλῇ περὶ πλοίων, περὶ πόλεων, ἀνθρώπων καὶ ζώων· ὅπερ δὲ μᾶλλον ἐξέπληττεν αὐτὴν ἦτο ὅτι τὰ ἄνθη ἐπὶ τῆς γῆς διέχυνον εὐωδίαν, τὴν ὁποίαν δὲν εἶχον ὑπὸ τὰ θαλάσσια ὕδατα, καὶ ὅτι τὰ δάση ἦσαν καταπράσινα. Δὲν ἠδύνατο νὰ φανταθῇ πῶς οἱ ἰχθύες τῆς γῆς ἐκελάδουν καὶ ἐπήδων ἐπὶ τῶν δένδρων, καὶ μόλις ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ τί ἐστι πτηνὸν ἐν συγκρίσει αὐτοῦ πρὸς τοὺς ἰχθύας.

« Ὅταν θὰ γίνῃς δεκαπενταετής, τῇ ἔλεγε συνεχῶς ἡ μάμμη της, θὰ σὲ δώσω τὴν ἄδειαν νὰ ἀναβῇς εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης καὶ νὰ καθήσῃς ἐπὶ τῶν βράχων, ὅπου εἰς τὴν λάμψιν τῆς σελήνης θὰ ἴδῃς πλέοντα μεγάλα πλοῖα πλήρη ἀνθρώπων, καὶ τότε θὰ ἐννοήσῃς πῶς εἶνε κατεσκευασμέναι αἱ πόλεις καὶ τὰ δάση τῶν κατοίκων τῆς γῆς. »

Μετὰ παρέλευσιν ἑνὸς ἔτους ἡ πρωτότοκος τῶν ἀδελφῶν εἰσήρχετο εἰς τὸ δέκατον πέμπτον ἔτος τῆς ἡλικίας της, καὶ ἐπειδὴ ἑνὸς μόνον ἔτους διαφορὰ ὑπῆρχε μεταξὺ τῆς ἡλικίας καὶ τῶν ἕξ, ἡ νεωτέρα ἔπρεπε νὰ περιμείνῃ ἀκόμη πέντε ἔτη διὰ νὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τὸν θαλάσσιον βυθόν. Ἀλλ' ἡμία ὑπέσχετο νὰ κάμῃ εἰς τὴν ἄλλην τὴν ἔκθεσιν τῶν θαυμασίων, ἅτινα ἔμελλε νὰ ἴδῃ κατὰ τὴν πρώτην της ἔξοδον, διότι ἡ μάμμη των ὡμίλει πάντοτε πολλὰ ὀλίγον, καὶ ὑπῆρχον πράγματα, ἅτινα διεκαίοντο ὑπὸ τοῦ πόθου τοῦ νὰ τὰ γνωρίσωσιν.

Ἡ περιεργοτέρα μεταξὺ αὐτῶν ἦτο ἀναμφιβόλως ἡ νεωτέρα. Πολὺ συχνὰ τὴν νύκτα ἵστατο πλησίον τοῦ ἀνοικτοῦ παραθύρου, προσπαθοῦσα νὰ διαπεράσῃ διὰ τῶν βλεμμάτων της τὴν πυκνότητα τοῦ κυανοῦ ὕδατος, ὅπερ οἱ ἰχθύες ἐτάραττον διὰ τῶν πτερυγίων καὶ τῆς οὐρᾶς των. Ἠδύνατο δὲ νὰ διακρίνῃ τὴν σελήνην καὶ τοὺς ἀστέρας, ἀλλὰ τὰ φωτεινὰ ταῦτα σώματα τῇ ἐφαίνοντο ὠχρὰ καὶ ἀρκούντως παραμορφωμένα καὶ συγκεχυμένα ὑπὸ τοῦ ὕδατος. Ὅταν μέλαν τι νέφος ἔκρυπτε τὰ ἀμυδρὰ ἐκεῖνα σώματα ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς της, ὑπέθετεν ὅτι θὰ ἦτο καμμία ὑπερμεγέθης φάλαινα ἢ μέγα τι πλοῖον πλῆρες ἀνθρώπων, ἅτινα διήρχοντο ἐπιπλέοντα ἄνωθεν αὐτῆς· ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι ἀναμφιβόλως δὲν ἠδύναντο ποτὲ νὰ φαντασθῶσιν, ὅτι κάτωθεν αὐτῶν εἰς τὰ ἀχανῆ ἐκεῖνα βάθη ὑπῆρχεν ὡραία τις σειρὴν, σκεπτομένη μελαγχολικῶς περὶ αὐτῶν καὶ τείνουσα τὰς λευκὰς ὡς τὴν χιόνα ὠλένας της πρὸς τὴν τρόπιδα τοῦ πλοίου.

Ἔφθασε τέλος πάντων ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν ἡ πρωτότοκος ἀδελφὴ εἰσήρχετο εἰς τὸ δέκατον πέμπτον ἔτος τῆς ἡλικίας της· λαβοῦσα δὲ τὴν ἄδειαν τῆς μάμμης της καὶ μετ' αὐτῆς περίαπτόν τι, μαγικὴν ἔχον δύναμιν, ὅπερ ἔδωκεν εἰς τὴν οἰκογένειαν ἡ μάγισσα τῆς θαλάσσης, ἀνέβη εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ὠκεανοῦ. Κατὰ τὴν ἐπιστροφήν της εἶχεν ἄπειρα πράγματα νὰ διηγηθῇ εἰς τὰς ἀδελφάς της.

« Ὦ! πόσον ἡδονικὸν πρᾶγμα εἶνε, ἔλεγε, τὸ νὰ θεωρῇ τις, ἐξαπλωμένος ἐπὶ ἀμμώδους σύρτιδος ἐν μέσῳ τῆς γαλήνης τῶν θαλασσῶν καὶ εἰς τὸ ὠχρόλευκον φῶς τῆς σελήνης, τὰς ἀπείρους μεγαλοπόλεις τῶν ἀνθρώπων, ὅπου τὰ φῶτα λάμπουσιν ὡς τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ, καὶ νὰ ἀκούῃ ἀπλήστως τὴν ἐναρμόνιον μουσικὴν, τοὺς ἤχους τῶν κωδώνων τῶν ἐκκλησιῶν, καὶ ὅλον ἐκεῖνον τὸν θόρυβον, ὃν ἀποτελεῖ ἡ κίνησις τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ὀχημάτων! »

Ἄ! μετὰ πόσης προσοχῆς καὶ περιεργείας ἀπλήστου ἤκουεν ἡ μικρὰ σειρὴν τὰ θαύματα ταῦτα! Ὅλας τὰς ἑσπέρας, ὀρθία πρὸ τοῦ ἀνοικτοῦ παραθύρου της καὶ θεωροῦσα διὰ μέσου τοῦ τεραστίου ὄγκου τῶν ὑδάτων, ὠνειροπόλει τὴν μεγάλην πόλιν τῶν ἀνθρώπων μὲ τὸν θόρυβον καὶ τὰ φῶτά της, καὶ ἐνόμιζεν ὅτι ἤκουε σχεδὸν σιμά της τοὺς ἐναρμονίους φθόγγους τῆς μουσικῆς καὶ τὸν μεγαλοπρεπῆ ἦχον τῶν κωδώνων.

Τὸ ἐπελθὸν ἔτος, ἡ δευτέρα τῶν ἀδελφῶν ἔλαβε τὴν ἄδειαν νὰ ἀναβῇ εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης. Αὕτη ἐξήγαγε τὴν κεφαλήν της ἐκτὸς τῶν ὑδάτων ἀκριβῶς τὴν στιγμὴν, καθ' ἣν ὁ ἥλιος ἔδυεν εἰς τὸν ὁρίζοντα, καὶ ἡ μεγαλοπρέπεια τοῦ θεάματος τούτου τὴν ἐπλήρωσεν ἐκπλήξεως.

« Ὅλος ὁ οὐρανὸς, ἔλεγεν ἐπανελθοῦσα εἰς τὴν πατρικήν της οἰκίαν, ἐφαίνετο ὡς κεχρυσωμένος, καὶ ἡ ὡραιότης τῶν νεφῶν ἦτο ὑπερτέρα πάσης περιγραφῆς. Πολλὰ ἐξ αὐτῶν διήρχοντο σχεδὸν ἐνώπιόν μου ἐρυθρὰ, χρυσοειδῆ καὶ κυανόλευκα, καὶ εἶδον ἀναμέσον αὐτῶν ἱπτάμενον πρὸς τὸν οὐρανὸν, ὡς λευκοτάτην τινὰ μακρὰν ταινίαν, κοπάδιον ἀγρίων κύκνων. Ἠθέλησα νὰ φθάσω καὶ ἐγὼ εἰς τὸ μέγα ἐκεῖνο ἐρυθροῦν ἄστρον, πλὴν μόλις διῆλθον ὀλίγην ἔκτασιν τοῦ πελάγους κολυμβῶσα καὶ αὐτὸ ἐχάθη αἰφνιδίως, ἡ δὲ ἐρυθρὰ ὡς ῥόδον λάμψις, ἥτις ἦν ἐπικεχυμένη ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης, καθὼς καὶ τὰ ὡραῖα καὶ πλουμιστὰ ἐκεῖνα νέφη ἐγένοντο ἀμέσως ἄφαντα. »

Μετὰ ἓν ἔτος ἦλθεν ἡ σειρὰ τῆς τρίτης ἀδελφῆς, ἥτις ἦτο ἡ τολμηροτέρα πασῶν. Αὕτη ἀνέβη εἰς τὴν ἐπιφάνειαν εὐρυτάτου τινὸς ποταμοῦ, καὶ εἶδεν ἀμφοτέρωθεν θαυμασίους λόφους καταφύτους ὑπὸ τῆς ἀμπέλου, καὶ φρούρια καὶ ἐπαύλεις τοποθετημένας ἐν μέσῳ δασῶν ἐξόχου ὡραιότητος. Ἤκουσε τὸ γλυκὺ κελάδημα τῶν πτηνῶν, καὶ ἡ θερμότης τῶν ἀκτίνων τοῦ ἀνατέλλοντος ἡλίου τὴν ἠνάγκασαν πολλάκις νὰ βυθισθῇ εἰς τὸ ὕδωρ διὰ νὰ δροσίσῃ τὸ κατάλευκον πρόσωπόν της. Ἐντὸς κολπίσκου τινὸς ἀπήντησε πλῆθος μικρῶν ἀνθρωπίνων ὄντων, ἅτινα ἔπαιζον λουόμενα· ἠθέλησε νὰ παίξῃ μετ' αὐτῶν, ἀλλ' ἐτράπησαν ὅλα εἰς φυγὴν ἔντρομα, καὶ ἓν μαῦρον θηρίον, τουτέστιν εἷς κύων, ἤρχησε νὰ ὑλακτῇ σφοδρῶς κατ' αὐτῆς, ὥστε φοβηθεῖσα ἠναγκάσθη νὰ ἀναχθῇ πρὸς τὸ πέλαγος. Καὶ ὅμως ἔμεινεν ἀνεξάλειπτος ἀπὸ τὴν φαντασίαν της ἡ ἐντύπωσις, ἣν τῇ ἐπροξένησαν τὰ μεγαλοπρεπῆ ἐκεῖνα δάση, οἱ κατάφυτοι λόφοι καὶ τὰ ὡραῖα καὶ ἐπιδέξια ἐκεῖνα παιδία, ἅτινα ἐγνώριζον νὰ κολυμβῶσι καίτοι μὴ ἔχοντα οὐρὰν ἰχθύος.

Ἡ τετάρτη ἀδελφὴ, ἥτις ἦτο δειλὴ, ἐπροτίμησεν ἐξελθοῦσα νὰ μείνῃ ἐν μέσῳ τῆς ἀγρίας καὶ ἐρήμου θαλάσσης, ὁπόθεν ἡ θέα ἐξετείνετο ἐφ' ἱκανὰς λεύγας χωρὶς νὰ ἀπαντήσῃ τίποτε, καὶ ὁ οὐρανὸς, κυρτούμενος εἰς τὰς ἐσχατιὰς τοῦ πελάγους, τῇ ἐφάνη ὡς μέγας κρυστάλλινος κώδων. Τὸ μόνον, ὅπερ ἐνίοτε ἀπησχόλει τὴν προσοχήν της, ἦτο πλοῖόν τι διερχόμενον πολὺ μακρὰν εἰς τὸν ὁρίζοντα, καὶ κατὰ συνέπειαν φαινόμενον εἰς τοὺς ὀφθαλμούς της μικρότερον μυίας, δελφῖνες ἀργυρολέπιδες καὶ χαρίεντες, οἵτινες ἐξετέλουν διάφορα κυβιστήματα, καὶ φάλαιναι κολοσσαίου μεγέθους, αἵτινες, ῥίπτουσαι τὸ ὕδωρ ἐκ τῶν μυκτήρων των, ἀπετέλουν μεγάλους πίδακας.

Ἔφθασεν ἡ σειρὰ τῆς πέμπτης· ἐπειδὴ δὲ ἡ ἡμέρα της συνέπιπτεν ἀκριβῶς ἐν μέσῳ τοῦ χειμῶνος, εἶδε πράγματα, τὰ ὁποῖα αἱ ἄλλαι δὲν εἶδον. Ἡ θάλασσα εἶχε πρασινωπόν τι χρῶμα καὶ πανταχοῦ ἐπέπλεον ὄρη ἐκ πάγων, ῥίλβοντα ὡς ἀδάμαντες εἰς τὰς ὠχρὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου καὶ ἀποτελοῦντα παράδοξα σχήματα. Ἐκάθησεν ἐφ' ἑνὸς τῶν πλεόντων τούτων ὀρέων, καὶ εὐηρεστεῖτο ἀφίνουσα τὰ ὡραῖά της ξέπλεκτα μαλλία εἰς τὴν πνοὴν τῶν ἀνέμων. Πρὸς τὸ ἑσπέρας θύελλα ἐκάλυψε τὸν οὐρανὸν μὲ μελανὰ νέφη· αἱ ἀστραπαὶ διέσχιζον τὸν πυκνὸν ὁρίζοντα, ὁ κεραυνὸς ἐμυκᾶτο μακρὰν, ἐνῷ ἡ θάλασσα, μαύρη καὶ τεταραγμένη, ἐφαίνετο οἷον παίζουσα τοὺς ἐπ' αὐτῆς ὄγκους τῶν πάγων, οὓς καθίστα περιλαμπεῖς ἡ ἐρυθρὰ λάμψις τῶν ἀστραπῶν. Τὸ πᾶν περὶ αὐτὴν ἦτο τρομερὸν, τὸ πᾶν εἶχεν ἀπαισίαν ὄψιν· ἀλλ' αὐτὴ, ἐξηπλωμένη ἡσύχως ἐπὶ τοῦ ἐκ πάγου ὄρους της, ἐφαίνετο περιφρονοῦσα τὴν ὁρμὴν τῶν στοιχείων, καὶ εὐχαριστεῖτο βλέπουσα τὸν ὁρμητικὸν κεραυνὸν διασχίζοντα τὰ νέφη καὶ πίπτοντα ἑλικοειδῶς ἐπὶ τῶν στιλβόντων ὑδάτων.

Τὴν πρώτην φορὰν, καθ' ἣν ἑκάστη τῶν ἀδελφῶν ἐξήρχετο τοῦ ὕδατος, κατεγοητεύετο ὑπὸ τῶν νέων ἐκείνων πραγμάτων, ἅτινα προσέβαλλον τὰς αἰσθήσεις της· ἀκολούθως ὅμως, ὅταν φθά-

σασα πλέον εἰς ἡλικίαν ἠδύνατο νὰ ἀναβαίνῃ εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης κατ'ἀρέσκειαν, τὸ ἄφατον ἐκεῖνο θέλγητρον τῆς πρώτης ἐντυπώσεως διελύετο ὀλίγον κατ' ὀλίγον, καὶ μετὰ παρέλευσιν ἑνὸς μηνὸς ἑκάστη ἦτο γνώμης, ὅτι ἐκεῖ κάτω εἰς τὸν βυθὸν τοῦ ὠκεανοῦ τὰ πάντα ἦσαν χαριεστέρα, καὶ ὅτι τίποτε τῶν ἐπὶ τῆς γῆς δὲν ἠδύνατο νὰ παραβληθῇ μὲ τὰ παράδοξα τῆς πατρικῆς των στέγης.

Συχνότατα αἱ πέντε ἀδελφαὶ, κρατούμεναι διὰ τῶν βραχιόνων, ἀνέβαινον τὸ ἑσπέρας εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης. Ἐπειδὴ δὲ ἐκέκτηντο φωνὴν θελκτικωτάτην ὡς οὐδὲν ἄλλο ἀνθρώπινον πλάσμα, ὁσάκις ἀπήντων πλοῖόν τι ταξειδεῦον, ἐκολύμβων χαριέντως πρὸ αὐτοῦ καὶ ἔμελπον γλυκύτατα ᾄσματα περὶ τῆς ὡραιότητος τοῦ πυθμένος τῆς θαλάσσης, προσκαλοῦσαι τοὺς ναύτας νὰ τὰς ἐπισκεφθῶσιν ἐκεῖ κάτω. Οὗτοι δὲ ὅεν ἠδύναντο νὰ ἐννοήσωσι τοὺς λόγους τῶν σειρήνων, ἀλλ' ἔχασκον ἀκούοντες αὐτὰς, καὶ ποτὲ δὲν ἠμποροῦσαν νὰ ἴδουν τὰς ἐξυμνουμένας ἐκείνας ὡραιότητας ὑπὸ τῶν θυγατέρων τῆς θαλάσσης, διότι ἅμα κατεποντίζετο τὸ πλοῖον οἱ ἐν αὐτῷ ἐπνίγοντο πάντες, καὶ μόνα τὰ πτώματά των ἔφθανον εἰς τὸ παλάτιον τοῦ βασιλέως τῆς θαλάσσης.

Ἐν καιρῷ τῆς ἀπουσίας τῶν πέντε ἀδελφῶν, ἡ νεωτέρα, μείνασα μόνη, ἵστατο πλησίον τοῦ παραθύρου περίλυπος, καὶ ἠκολούθει διὰ τοῦ βλέμματος αὐτὰς ἀναδυομένας· ἐπεθύμει δὲ νὰ κλαύσῃ, ἀλλ' αἱ σειρῆνες δὲν χύνουν ποτὲ δάκρυα, καὶ διὰ τοῦτο ἡ καρδία των ὑποφέρει μεγάλως.

« Ὦ! ἀνεφώνει συνεχῶς· ἐὰν εἶχον καὶ ἐγὼ τὰ δεκαπέντε μου ἔτη, πόσον ἤθελον εἶσθαι εὐτυχής! Αἰσθάνομαι ἀπὸ τοῦδε ἄφατον εὐχαρίστησιν, ἀναμιμνησκομένη πόσον ἤθελον ἀγαπήσει τὸν ἐπάνω κόσμον καὶ τοὺς κατοικοῦντας αὐτὸν ἀνθρώπους! »

Τέλος πάντων ἔφθασεν ἡ περιπόθητος ἡμέρα τῶν εὐχῶν της, ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν εἰσήρχετο εἰς τὸ δέκατον πέμπτον ἔτος τῆς ἡλικίας της.

« Ἐντὸς ὀλίγου μέλλεις νὰ ἀναχωρήσῃς ἐντεῦθεν, τῇ εἶπεν ἡ ἐπίκληρος γραῖα βασίλισσα· ἐλθὲ λοιπὸν νὰ σὲ στολίσω, ὡς ἔπραξα καὶ εἰς τὰς ἄλλας σου ἀδελφάς. » Καὶ ἔθεσεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς της στέμμα ἐκ λευκῶν λειρίων, τὰ φύλλα τῶν ὁποίων ἦσαν μικρότερα μαργαριταρίου· εἶτα προσεκόλλησεν ἐπὶ τῆς οὐρᾶς τῆς νέας ἡγεμονίδος ὀκτὼ μεγάλα ὀστρακοδέρματα, ἐκ τῶν ὡραιοτέρων τοῦ θαλασσίου βυθοῦ, πρὸς διάκρισιν τῆς εὐγενοῦς καταγωγῆς της.

Τὰ κοσμήματα ταῦτα δὲν ἤρεσαν διόλου εἰς τὴν νέαν κόρην, καὶ εὐχαρίστως ἤθελεν ἀπορρίψει τὸ βαρὺ στέμμα τῆς κεφαλῆς της διὰ νὰ θέσῃ ἀντ' αὐτοῦ ὁλοπόρφυρά τινα ἄνθη τοῦ κήπου της, ἅτινα τῇ ἥρμοζον πολὺ καλήτερα· ἀλλ' ἔπρεπε νὰ ὑπακούσῃ ἀγογγύστως εἰς τὰς θελήσεις τῆς σεβαστῆς μάμμης της, καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ πράξῃ ἀλλέως, οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην νὰ ἐπιφέρῃ παρατήρησιν. Ἀπευθύνασα δὲ βιαιόν τινα χαιρετισμὸν, καὶ ταχεῖα ὡς βέλος ἐλαφρὰ δὲ ὡς πομφόλυξ σάπωνος, διέσχισε τὸ ὕδωρ.

Ὅταν ἐξήγαγε τὴν κεφαλήν της ἐκ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης, ὁ ἥλιος ἐπλησίαζεν εἰς τὴν δύσιν του, ἀλλὰ τὰ νέφη ἔλαμπον εἰσέτι ὡς χρυσίον καὶ ἦσαν ἐρυθρὰ ὡς τὸ ῥόδον, τὸ δὲ ἄστρον τῆς ἑσπέρας, ὁ χαρίεις Ἕσπερος, ἐσπινθηροβόλει ἐν τῷ μέσῳ τοῦ οὐρανοῦ· ὁ ἀὴρ ἦτο γλυκὺς καὶ δροσερὸς, καὶ ἡ θάλασσα ἤρεμος καὶ γαληνιαία. Πλησίον τῆς μικρᾶς σειρῆνος εὑρίσκετο μέγα τρικάταρτον πλοῖον, κομψοτάτης κατασκευῆς καὶ μὲ ὁλόχρυσον πρῴραν καὶ πρύμνην· ἕνεκα τῆς νηνεμίας καὶ γαλήνης ἓν μόνον ἱστίον εἶχεν ἀναπεπταμένον, καὶ οἱ ναῦται ἦσαν τῇδε κἀκεῖσε ἐξηπλωμένοι ἐπὶ τῶν κεραιῶν καὶ τῶν σχοινίων. Ἡ μουσικὴ καὶ τὰ ᾄσματα ἀντήχουν ἐξ αὐτοῦ ἀκαταπαύστως, καὶ ὅτε ἐπῆλθεν ἡ νὺξ ἤναψαν ἑκατοντάδα φανῶν διαφόρου χρώματος, ἀντικαταστήσαντες δι' αὐτῶν τὰς τὴν ἡμέραν κρεμαμένας σημαίας διαφόρου σχήματος. Ἡ μικρὰ σειρὴν ἔπλευσε μέχρι τοῦ παραθύρου τοῦ μεγάλου θαλάμου, καὶ ὁσάκις τὸ κῦμα τὴν ὕψωνεν, ἠδύνατο νὰ διακρίνῃ διὰ μέσου τῶν διαφανῶν ὑάλων σωρείαν ἀνθρώπων μεγαλοπρεπῶς ἐνδεδυμένων· ὁ ὡραιότερος μεταξὺ αὐτῶν ἦτο νέος τις πρίγκηψ μὲ λαμπρὰν μέλαιναν κόμην καὶ ὡραῖον πρόσωπον, περίπου δεκαεπταετὴς, καὶ ὅλαι αὐταὶ αἱ προετοιμασίαι καὶ αἱ διασκεδάσεις ἐγίνοντο πρὸς τιμήν του, διότι τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἐώρταζε τὰ γενέθλιά του.

Οἱ ναῦται ἐχόρευον ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, καὶ ἅμα ὁ νέος πρίγκηψ ἐφάνη ἐπ' αὐτοῦ, ἑκατὸν πολύχρωμα πυροτεχνήματα, διασχίσαντα τοὺς ἀέρας, διέχυσαν γλυκύτατόν τι φῶς ὡς τῆς ἡμέρας. Ἡ μικρὰ σειρὴν ἐτρόμαξε κατ' ἀρχὰς ἐκ τοῦ ἐξαφνικοῦ ἐκείνου πατάγου, καὶ ἐκρύβη ὑπὸ τὸ ὕδωρ· πλὴν μετ' ὀλίγον ἀνεφάνη πάλιν, καὶ τότε τῇ ἐφάνη ὅτι ὅλοι οἱ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ ἔπιπτον ὡς ῥανίδες πυρώδους βροχῆς ἐπάνω της. Ποτὲ δὲν εἶδε παρόμοιον θέαμα! Μεγάλοι ἥλιοι περιεστρέφοντο μετὰ ταχύτητος, ἐκπέμποντες μυριάδας σπινθήρων· πύρινα τόξα, κινούμενα ἑλικοειδῶς ὡς ὄφεις, διέσχιζον τὸν ἀέρα μετὰ πατάγου,

καὶ ὅλη ἡ θάλασσα γαληνιαία καὶ ἤρεμος ἔλαμπε· τόσον δὲ πολὺ ἦτο τὸ φῶς, ὥστε ἠδύνατο νὰ διακρίνῃ εὐκόλως καὶ τὸ λεπτότατον σχοινίον τοῦ πλοίου καὶ τοὺς ἐπὶ τοῦ καταστρώματος ἀνθρώπους. Ὦ! πόσον ὡραῖος καὶ προσηνὴς ἦτο ὁ νέος πρίγκηψ! ἔσφιγγε τὰς χεῖρας ὅλων τῶν ἀνθρώπων του, καὶ ὡμίλει πρὸς αὐτοὺς μετὰ μειδιάματος, ἐνῷ ἡ μουσικὴ ἀνέπεμπεν ἐν τῷ μέσῳ τῆς νυκτὸς ἐναρμονίους ἤχους.

Ἦτο ἤδη ἀργά, ἀλλ' ἡ μικρὰ σειρὴν ἀφέθη εἰς τὴν θεωρίαν τοῦ περὶ αὐτὴν θεάματος, καὶ μόνον ἀντικείμενον τοῦ θαυμασμοῦ της ἦτο τὸ ὡραῖον πλοῖον καὶ ὁ ὡραιότερος νεαρὸς πρίγκηψ. Ἐν τούτοις οἱ ἐπὶ τῶν ἱστίων φανοὶ ἐσβύνοντο ὀλίγον κατ' ὀλίγον, καὶ ὁ κρότος τῶν τηλεβόλων ἔπαυσεν· ὅλα δὲ τὰ ἱστία ἀνεπετάσθησαν ἀλληλλοδιαδόχως, διότι ὁ ἄνεμος ἤρχησε νὰ πνέῃ δυνατὸς, καὶ τὸ πλοῖον ἐπροχώρει μεγαλοπρεπῶς καὶ διασχίζον μεθ' ὁρμῆς τὰ κύματα.

Ἡ θαλασσία ἡγεμονὶς ἠκολούθει ἀπαρεγκλίτως τὸ πλοῖον, χωρὶς οὐδὲ μίαν στιγμὴν νὰ ἀποτρέψῃ τοὺς ὀφθαλμούς της ἀπὸ τοῦ παραθύρου. Πλὴν μετ' ὀλίγον ἡ θάλασσα ἤρχησε νὰ ταράττεται μανιωδῶς, τὰ κύματα ηὔξανον καὶ ἐξωγκοῦντο, καὶ μεγάλα μαῦρα νέφη ἐπεσωρεύθησαν εἰς τὸν οὐρανόν· μακρὰν ἔλαμπον αἱ ἀστραπαὶ, καὶ τρομερὰ θύελλα προεμηνύετο. Τὸ πλοῖον, διασχίζον μὲ ὁρμὴν τὴν αὐθάδη θάλασσαν, ἐκινεῖτο ταλαντευόμενον, τὰ δὲ κύματα, ἐπιπίπτοντα κατ' αὐτοῦ ὡς πελώρια ὄρη, ἄλλοτε τὸ ἔκαμνον νὰ κυλίεται ἐν μέσῳ αὐτῶν ὡς φλοιὸν ὠοῦ, ἄλλοτε δὲ τὸ ἀνύψουν ἐπὶ τῆς κορυφῆς των. Ἡ μικρὰ σειρὴν ηὐχαριστήθη κατ' ἀρχὰς εἰς τὸ ἀπρόοπτον τοῦτο συμβεβηκός· ἀλλ' ὅταν τὸ πλοῖον, ὑποστὰν βιαίους κλονισμοὺς, ἤρχησε νὰ τρίζῃ, ὅταν πάραυτα ὁ εἷς τῶν μεγαλοπρεπῶν ἱστῶν του συνετρίβη ὡς κάλαμος καὶ τὸ σκάφος ἔκλινεν εἰς ἓν μέρος ἐνῷ τὸ ὕδωρ εἰσέρρεεν εἰς τὸν ἄντλον, τότε ἐννόησε τὸν κίνδυνον καὶ ἐπρόσεχεν ἡ ἰδία νὰ προφυλάττῃ τὸν ἑαυτόν της ἀπὸ τὰς ἀποσπωμένας ἐκ τοῦ πλοίου ὑπὸ τῆς μανίας τῶν ἀνέμων δοκοὺς καὶ τὰ συντρίμματα. Ἐνίοτε τοσούτῳ ψηλαφητὸν ἐγίνετο τὸ σκότος, ὥστε δὲν ἠδύνατο νὰ διακρίνῃ ἀπολύτως τίποτε, ἄλλοτε δὲ αἱ ἀστραπαὶ καθίστων ὁρατὰς τὰς παραμικροτέρας λεπτομερείας τῆς σκηνῆς ταύτης. Ἡ ταραχὴ καὶ ἡ κίνησις ἐν τῷ πλοίῳ ἔφθασαν εἰς τὸν μεγαλήτερον βαθμόν των· εἷς ἔτι κλονισμὸς, καὶ πάραυτα ἡ τρόπις διερράγη, τὸ πλοῖον ἐβυθίσθη αὐτανδρον, καὶ εἶδε τὸν νέον πρίγκηπα καταπινόμενον ὑπὸ τῶν τρομερῶν κυμάτων. Παραφερθεῖσα ὑπὸ τῆς χαρᾶς, ἐνόμισεν ὅτι ἔμελλε νὰ καταβῇ εἰς τὸ παλάτιόν της· ἀλλ' ἐνθυμήθη πάραυτα ὅτι οἱ ἄνθρωποι δὲν ἠδύναντο νὰ ζήσωσιν ἐντὸς τοῦ ὕδατος, καὶ ὅτι θὰ ἔφθανεν ἀποθαμμένος εἰς τὸ παλάτιον τοῦ πατρός της. Τότε, κατεχομένη ὑπὸ μόνης τῆς ἐπιθυμίας τοῦ νὰ τὸν σώσῃ, ἐρρίφθη κολυμβῶσα μεταξὺ τῶν ἐπιπλεόντων συντριμμάτων καὶ ναυαγίων τοῦ πλοίου μὲ κίνδυνον τοῦ νὰ πληγωθῇ ἢ νὰ κατασυντριφθῇ, καὶ βυθισθεῖσα ἐπανειλημμένως ὑπὸ τὸ ὕδωρ, ἔφθασε πλησίον τοῦ πρίγκηπος, καθ' ἣν στιγμὴν αἱ δυνάμεις του ἤρχηζον νὰ τὸν ἐγκαταλείπωσι καὶ ἔκλειεν ἤδη τοὺς ὀφθαλμοὺς ἕτοιμος νὰ ἀποθάνῃ. Ἡ μικρὰ σειρὴν ἥρπασεν αὐτὸν μετὰ δυνάμεως, ἐκράτησε τὴν κεφαλήν του ἐκτὸς τοῦ ὕδατος, καὶ ἐγκατελείφθη μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν διάκρισιν τῶν κυμάτων.

(Ἀκολουθεῖ.)

ΑΘΗΝΑΪΣ

Η ΘΥΓΑΤΗΡ ΛΕΟΝΤΙΟΥ ΤΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ.

(Συνέχεια καὶ τέλος).

Γ'.

341

ΕΙΣ μεγάλην καὶ εὐρύχωρον αἴθουσαν ἐντὸς τοῦ ἐν Βυζαντίῳ Αὐτοκρατορικοῦ παλατίου, ἔνθα συνήθως ἐγίνοντο αἱ δημόσιαι ἀκροάσεις, ἦτο ἐστημένος θρόνος μεγαλοπρεπὴς, ἐπικεκαλυμμένος ὑπὸ ὡραίας ἀψίδος ἐκ χρυσοκεντήτου ἀλουργοβαφοῦς βελούδου· ἐπ' αὐτοῦ ἐκάθητο μεσαίας ἡλικίας γυνὴ, ἐνδεδυμένη μεγαλοπρεπῶς μὲν ἀλλὰ κοσμίως. Αὕτη ἦτο ἡ ἐνάρετος καὶ ἀγαθὴ βασιλὶς Πουλχερία, ἥτις ἐδιοίκει τὸν Αὐτοκρατορικὸν τοῦ Βυζαντίου θρόνον κατὰ τὸν καιρὸν τῆς ἀνηλικιότητος τοῦ ἀδελφοῦ της Θεοδοσίου τοῦ Μικροῦ.

Ὅταν ἠνοίχθησαν αἱ πύλαι τῆς αἰθούσης καὶ ἐπετράπη ἡ εἴσοδος εἰς ὅλους τοὺς ἔχοντας νὰ παρουσιάσωσιν εἰς τὴν βασίλισσαν ἀναφορὰς ἢ νὰ ἐκθέσωσι παράπονα, αὕτη, στρέψασα τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὴν εἴσοδον, περιειργάζετο μετὰ προσοχῆς τὰ πρόσωπα καὶ τοὺς χαρακτῆρας τῶν εἰσερχομένων. Μεταξὺ αὐτῶν εἶλκυσαν τὴν προσοχήν της δύο γυναῖκες, ἱστάμεναι μετὰ συστολῆς ἐνταύτῳ καὶ εὐσχημοσύνης εἰς μίαν γωνίαν τῆς εὐρυχώρου ἐκείνης αἰθούσης. Αὗται, παραχωρήσασαι εἰς ἄλλους τὸν πρὸ αὐτῶν τόπον, ἐφαίνοντο ὅτι ἐνόμιζον ἑαυτὰς εὐτυχεῖς ἐὰν κατώρθουν νὰ πλησιάσωσιν εἰς τὸν θρόνον ἔστω καὶ τελευταῖαι.

Ἡ μία ἐξ αὐτῶν ἦτο πεντηκοντοῦτις περίπου, ἡ ἑτέρα ὅμως, καίτοι ἔχουσα καταβιβασμένον μέχρι τῶν ὀφθαλμῶν τὸ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς της κάλυμμα, ἐδείκνυε πολὺ νεαρὰν ἡλικίαν. Ὁ τρόπος, μὲ τὸν ὁποῖον ἵστατο, τὰ κατάμαυρα τῆς νέας ἐνδύματα καὶ ἡ τρυφερὰ ἡλικία της εἶλκυσαν τὴν συμπάθειαν τῆς βασιλίσσης, καὶ ἀμέσως πέμπει ἕνα τῶν περὶ αὐτὴν διαγγελέων ὅπως προσκαλέσῃ πρώτας αὐτὰς εἰς ἀκρόασιν.

« Ἂς προτιμήσωμεν τὴν χήραν καὶ τὴν ὀρφανήν, τὰ ἀσθενῆ καὶ ἀπροστάτευτα ταῦτα πλάσματα! » εἶπε μεγαλοφώνως ἡ βασίλισσα.

Ὅταν ἐπλησίασαν εἰς τὸν θρόνον καὶ ἡ Ἀθηναῖς ἀνύψωσε τὸ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς κάλυμμα, τὸ ὁποῖον ἀπέκρυπτε τὸ μεγαλήτερον μέρος τοῦ περικαλλοῦς αὐτῆς προσώπου, ἡ βασιλὶς ἐθαύμασε τὴν ὡραιότητα τῆς νέας. « Ἐὰν, εἶπε καθ' ἑαυτὴν, τοσαῦτα κάλλη συνοδεύωνται καὶ μὲ ἀνάλογα νοερὰ προτερήματα, ἡ νέα αὕτη θέλει εἶσθαι βεβαίως ἐκ τῶν σπανίων φαινομένων τῆς φύσεως. » Εἶτα δὲ, ἀποταθεῖσα πρὸς αὐτὰς, εἶπε μὲ ἀγαθότητα καὶ φιλοφροσύνην:

« Ποία αἰτία σᾶς φέρει ἐνώπιόν μου, ἀγαπηταὶ Κυρίαι;

— Ἡ νέα αὕτη εἶνε ἀνεψιά μου, εἶπεν ἡ ἡλικιωμένη γυνή. Πατήρ της ἦτο ὁ ἐν Ἀθήναις φιλόσοφος Λεόντιος, ὅστις ἀποθνήσκων διέθεσεν εἰς τοὺς δύο ἀδελφοὺς αὐτῆς ὅλην τὴν περιουσίαν του, κληροδοτήσας μόνον ἑκατὸν χρυσᾶ νομίσματα εἰς αὐτήν· οἱ ἀδελφοί της τὴν ἀπέβαλον τῆς πατρικῆς της οἰκίας, καὶ ἠναγκάσθη νὰ καταφύγῃ πρὸς τὴν Ὑμετέραν Μεγαλειότητα, ὅπως ἐπικαλεσθῇ τὴν συμπάθειαν καὶ τὴν δικαιοσύνην σας.

— Πολὺ ἄσπλαγχνος πατήρ! εἶπεν ἡ βασίλισσα, ἀποτεινομένη πρὸς τὴν νέαν καὶ ἐπιθυμοῦσα νὰ ἀκούσῃ τὴν ὁμιλίαν της.

— Δὲν τολμῶ, Μεγαλειοτάτη, νὰ ἀποδώσω τοιαύτην κατηγορίαν εἰς τὸν πατέρα μου, ἀπεκρίθη μὲ φωνὴν τρέμουσαν ἡ Ἀθηναῖς, ὅστις μέχρι τοῦ θανάτου του πάντοτε ἐδείκνυε δείγματα φιλοστοργίας καὶ ἀγαθότητος πρὸς ἐμέ. Ἐνῷ μὲ ἠγάπα καθ' ὑπερβολὴν, ἐνῷ ἐφρόντισε πολὺ διὰ τὴν ἀνατροφὴν καὶ παιδείαν μου, ἐνῷ ἐπροσπάθει πάντοτε νὰ μὲ ἀποκαταστήσῃ εὐτυχῆ, δὲν ἦτο ποτὲ δυνατὸν νὰ ματαιώσῃ ὅλους τοὺς ἀγαθοὺς τούτους σκοποὺς κατὰ τὴν ὥραν τοῦ θανάτου του.

— Ἀλλ' ὑπάρχει διαθήκη, ὡς λέγετε, ἐπανέλαβεν ἡ βασίλισσα· φρονεῖς λοιπὸν οἰκαιον νὰ ζητῇς νὰ ἀνατρέψῃς τὴν θέλησιν τοῦ πατρός σου, ἀκυροῦσα τὴν διαθήκην του;

— Ἐπειδὴ ὁ πατήρ μου ἦτο δίκαιος, Μεγαλειοτάτη, καὶ μὲ ἠγάπα περιπαθῶς, ἀπήντησεν ἡ Ἀθηναῖς, φρονῶ ὅτι ποτὲ ἑκουσίως δὲν ἠδύνατο νὰ κάμῃ τοιαύτην ἀπόφασιν, ὥστε νὰ μὲ ἐξώσῃ τῆς ἀναλογίας μου ἀπὸ τὴν πατρικήν μου περιουσίαν. Δὲν νομίζω λοιπὸν νὰ ἀντιπράττω εἰς τὴν πατρικὴν θέλησιν, ἐὰν ζητῶ τὴν ἀκύρωσιν τῆς διαθήκης.

— Θέλομεν σκεφθῆ περὶ τῆς αἰτήσεώς σας ταύτης, ἀγαπηταί μου Κυρίαι, καὶ θέλει σᾶς ἀποδοθῆ δίκαιον, εἶπεν ἡ βασίλισσα. »

Ὅταν αἱ δύο γυναῖκες, προσκυνήσασαι μὲ σέβας τὴν βασίλισσαν, ἀπεμακρύνθησαν ἀξιοπρεπῶς, ἡ Πουλχερία, καλέσασα ἕνα τῶν διαγγελέων της, ὡμίλησεν εἰς τὸ οὖς αὐτοῦ μυστικῶς ὀλίγα λόγια, καὶ οὗτος ἐξῆλθεν ἀμέσως ἀπὸ τὴν αἴθουσαν τοῦ ἀκροατηρίου.

Δ'.

Ἐπλησίαζε τὸ μεσονύκτιον.

Εἶχεν ἤδη καταπαύσει ἐντελῶς ὁ ποδοβολητὸς καὶ ὁ θόρυβος τῶν ἐξερχομένων καὶ εἰσερχομένων εἰς τὸ Αὐτοκρατορικὸν παλάτιον, ἡ δὲ Ἀθηναῖς, ἥτις εἶχεν ὁδηγηθῆ ὁμοῦ μὲ τὴν θείαν της εἰς ἕνα τῶν λαμπροτέρων θαλάμων τῆς βασιλίσσης, περιέμενεν ἀνήσυχος καὶ μὲ πάλλουσαν καρδίαν τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀπροόπτου ταύτης προσκλήσεως, ὅτε ἐξαίφνης ἡ θύρα ἀνοίγεται καὶ εἰσέρχεται εἰς τὸν θάλαμον ἡ Πουλχερία συνοδευομένη ἀπὸ τὸν ἀδελφόν της Θεοδόσιον, ἥτις καθήσασα ἐκράτει ἀπὸ τῆς χειρὸς τὸν ἀδελφόν της, ἱστάμενον πλησίον της ὄρθιον.

Ἀφοῦ ὡμίλησε μυστικούς τινας λόγους πρὸς τὸν Θεοδόσιον, ὅστις ἀπηύθυνε δὶς καὶ τρὶς περίεργα βλέμματα πρὸς τὴν νέαν Ἀθηναΐδα, ἐπροσκάλεσε τὰς γυναῖκας νὰ πλησιάσωσι πρὸς αὐτήν. Μεγάλη ταραχὴ ἐκυρίευσεν ἀμφοτέρας, ἀλλ' ἡ Ἀθηναῖς ἰδίως δὲν ἠδύνατο νὰ πεφρεῖλῃ τοὺς παλμοὺς τῆς καρδίας της, ἥτις ἐφαίνετο ὡς νὰ ἤθελε νὰ διασπάσῃ μὲ βίαν τὸ περίφραγμα τοῦ στήθους της. Ὅταν δὲ ἐπλησίασαν, ἡ βασίλισσα, στραφεῖσα πρὸς τὴν νέαν, εἶπε πρὸς αὐτὴν φιλοφρόνως καὶ μὲ εὐμένειαν:

« Ἀγαπητή μου Ἀθηναῖς, εὐχαριστεῖσαι νὰ ἐγκαταλείψῃς τὴν περὶ ἀκυρώσεως τῆς πατρικῆς σου διαθήκης αἴτησιν, καὶ νὰ συμμερισθῇς τὴν ἐξουσίαν μου, γινομένη τοῦ ἀγαπητοῦ μοι τούτου ἀδελφοῦ σύζυγος; »

Ὅταν ἡ Ἀθηναῖς ἤκουσε τὸν λόγον τοῦτον, ἔμεινεν ἔκθαμβος ἀποροῦσα πῶς νὰ τὸν ἐξηγήσῃ· ἀμέσως δὲ τὴν ταραχὴν ταύτην διεδέχθη ζωηρὸν ἐρύθημα ἐπὶ τῶν παρειῶν της, καὶ ἰδρὼς λεπτὸς

περιεχύθη εἰς ὅλον τὸ σῶμά της· δὲν ἠδυνήθη δὲ νὰ δώσῃ οὐδεμίαν ἀπόκρισιν. Ἡ Πουλχερία καὶ ὁ Θεοδόσιος ἐκράτουν προσηλωμένα ἐπ' αὐτῆς τὰ περίεργα αὐτῶν βλέμματα, καὶ παρετήρουν μὲ πολλὴν εὐχαρίστησιν τὴν ταραχὴν καὶ ἔκστασιν τῆς Ἀθηναΐδος, τὰ ὁποῖα τόσον ζωηρὰν κατέστησαν τὴν ὡραιότητά της, ὥστε κατεγοητεύθησαν ἀμφότεροι.

« Διστάζεις, βλέπω, νὰ παραδεχθῇς τὴν πρότασίν μου, φιλτάτη Ἀθηναῖς, εἶπεν ἡ βασίλισσα· ἀλλ' ἐπειδὴ εἶσαι ὀρφανὴ καὶ ἀπεφάσισες νὰ καταφύγῃς εἰς τὴν προστασίαν μου, ἀναλαμβάνω ἐγὼ τὴν θέσιν μητρὸς, καὶ ἀποφασίζω ὅτι πρέπει νὰ ὑπακούσῃς εἰς τὴν μητρικήν μου θέλησιν. Ἡ θεία σου θέλει βεβαίως παραχωρήσει εἰς ἐμὲ τὸ δικαίωμα τοῦτο, καὶ ἀπὸ τοῦδε σὲ θεωρῶ σύζυγον τοῦ ἀγαπητοῦ μοι ἀδελφοῦ καὶ βασίλισσαν. »

Ἐπεχείρησεν ἡ θεία τῆς Ἀθηναΐδος νὰ ἐκφράσῃ τὴν εὐγνωμοσύνην καὶ τὰς εὐχαριστήσεις της, ἀλλ' ἀπὸ τὰ τραυλίσματα αὐτῆς κανὲν νόημα δὲν ἐξήρχετο· ἡ βασίλισσα ὅμως ἀνεγίνωσκεν εἰς τὴν καρδίαν, ὥστε ἦτο βεβαία περὶ τῆς πλήρους ἀποδοχῆς τῆς προτάσεως. Λαβοῦσα δὲ τὸν ἀδελφόν της ἐξῆλθε τοῦ θαλάμου, ἐγκαταλιποῦσα τὰς δύο ταύτας γυναῖκας εἰς τὴν μεγαλητέραν ἔκστασιν διὰ τὰ γενόμενα, καὶ εἰς ἀπείρους συλλογισμοὺς, οἵτινες ἀπεδίωξαν ἐντελῶς τὸν ὕπνον ἀπὸ τὰ βλέφαρα αὐτῶν.

Ε'.

Οἱ πολυπληθεῖς κώδωνες τῶν διαφόρων ἐκκλησιῶν τοῦ Βυζαντίου ἀντήχουν ἀπὸ πρωΐας, καὶ ἀνήγγελον τὴν ἔναρξιν λαμπροτάτης καὶ σημαντικωτάτης τελετῆς· ἀγγελιαφόροι διέτρεχον τὰς ὁδοὺς τῆς πόλεως, διευθυνόμενοι εἰς τὸ Πατριαρχεῖον, εἰς τοὺς Μεγιστᾶνας τῆς αὐτοκρατορίας καὶ εἰς ὅλας τὰς ἀρχὰς, ὅπως ἀναγγείλωσι τὴν ἐνηλικιότητα τοῦ αὐτοκράτορος Θεοδοσίου καὶ συγχρόνως τὴν στέψιν καὶ τὸν γάμον αὐτοῦ. Καὶ μετ' ὀλίγον ὁ ἀναρίθμητος τοῦ Βυζαντίου λαὸς, συνηθροισμένος εἰς τὸ Ἱπποδρόμιον, ἐθεώρει τὴν λαμπρὰν καὶ βασιλικὴν συνοδίαν μεταβαίνουσαν ἀπὸ τῶν ἀνακτόρων εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἁγίας Σοφίας.

Ἐπὶ λαμπρᾶς ἁμάξης, συρομένης ὑπὸ τεσσάρων χρυσοφαλάρων ἵππων, προεπορεύετο Πρόκλος ὁ ἁγιώτατος καὶ περικλεέστατος ἐπὶ παιδείᾳ καὶ ἀρετῇ Πατριάρχης τῆς νέας Ῥώμης, ἐνδεδυμένος τὴν πλουσιωτέραν ἱερατικὴν στολὴν, οὐδόλως ὑπολειπομένην τῆς λαμπροτέρας ἐκ τῶν βασιλικῶν. Εἰκοσιτέσσαρες Ἀρχιερεῖς καὶ ἀναρίθμητον πλῆθος ἱερέων λαμπαδηφορούντων, ἀναγνωστῶν, ψαλτῶν καὶ πάσης τάξεως καὶ βαθμοῦ Ἐκκλησιαστικῶν ἀξιωμάτων εἵποντο κατὰ τάξιν. Ἐπηκολούθει δὲ ἡ συνοδία τῶν Μεγιςάνων τῆς αὐλῆς, καὶ ἐν τῷ γέσῳ αὐτῶν ἐβάδιζε μεγαλοπρεπῶς ὑπὸ χρυσοῦφαντον αὐλαίαν ἡ βασίλισσα Πουλχερία, ἔχουσα εἰς τὰ δεξιὰ τὸν ἀδελφόν της Θεοδόσιον καὶ εἰς τὰ ἀριστερά της, ἐν τῷ μέσῳ πολλῶν κυριῶν τῆς αὐλῆς, νεάνιδα μεγαλοπρεπέστατα ἐνδεδυμένην, καὶ ἡ ὁποία, ἂν καὶ δειλὴ καὶ ἄτολμος, παρουσίαζεν ὅμως εἰς τοὺς πολυπληθεῖς θεατὰς ἀπαραμίλλου ὡραιότητος θελγήτρα.

« Τίς εἶνε ἡ νεᾶνις αὕτη; » ἠρώτων μετὰ θαυμασμοῦ ὁ εἷς τὸν ἄλλον. « Ὁποία ἐξαίσια ὡραιότης! » ἔλεγεν ὁ εἷς. « Ὁποία παρθενικὴ αἰδώς! » προσέθετεν ὁ ἕτερος. Καὶ ἡ συνοδία προέβαινεν, ἕως ὅτου εἰσῆλθεν ἅπασα εἰς τὸν ναόν.

Ἐκεῖ τὸ θέαμα ἦν μεγαλοπρεπὲς καὶ κατανυκτικώτατον. Ὁ ἀπέραντος ναὸς ἤστραπτεν ὅλος καὶ ἠκτινοβόλει ἀπὸ τὴν πλουσιότητα τῶν κοσμημάτων, τὴν ποικιλίαν τῶν ἱερῶν ἀμφίων καὶ τὴν λάμψιν τῶν ἀπείρων λυχνιῶν καὶ λαμπάδων. Μουσικαὶ ὑμνῳδίαι, ἐκ τῶν κατανυκτικωτάτων ἐκείνων καὶ σοβαρῶν, αἵτινες ἰδιάζουσιν εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Ὀρθόδοξον ἐκκλησίαν, ἀνεπέμποντο ἐκ τῶν πολλῶν τοῦ χοροῦ στομάτων καὶ ἐπλήρουν ἀφάτου μελῳδίας τὸν ναόν, ἐφαίνοντο δὲ ὡς ἀναβαίνουσαι μετὰ τοῦ εὐώδους λιβανωτοῦ εἰς τὸν ὕψιστον θρόνον τοῦ Παντοκράτορος. Χιλιὰς λειτουργῶν τοῦ Ὑψίστου πάσης τάξεως ἐπλήρου τὸν χορὸν καὶ τὸ θυσιαστήριον, πλῆθος δὲ ἄπειρον λαοῦ συνωθεῖτο ἐν τῷ ναῷ, ἐν τῷ νάρθηκι μέχρι καὶ αὐτῶν τῶν ἐξωτερικῶν περιστυλίων. Οἱ Μεγιστᾶνες τοῦ Κράτους, οἱ αὐλικοί, οἱ ἀξιωματικοὶ τῆς τε ξηρᾶς καὶ τῆς θαλάσσης καὶ οἱ παντὸς ὅπλου στρατιωτικοὶ ηὔξανον διὰ τῶν χρυσοκεντήτων στολῶν των τὴν ποικιλίαν τοῦ θεάματος· αἱ δὲ γυναῖκες τῶν Πατρικίων καὶ τῶν Συγκλητικῶν ἔπλεον εἰς ὠκεανὸν λάμψεως, προερχομένης ἐκ τῆς πληθύος τῶν κατακοσμούντων αὐτὰς ἀδαμάντων καὶ λοιπῶν πολυτίμων λίθων, καὶ ἀπέπεμπον ἀπὸ τοῦ ὕψους τῶν Κατηχουμένων λαμπροτάτας ἀκτινοβολήσεις.

Ἡ νεαρὰ βασίλισσα, ἐνδεδυμένη πλουσίαν καὶ λευκοτάτην ὡς τὸν κρῖνον στολὴν κατηχουμένης, ἵστατο πρὸ τοῦ βασιλικοῦ θρόνου, ἀπεκδεχομένη τὴν στιγμὴν, καθ' ἣν ἔμελλε νὰ ἀνακαινισθῇ ἐντὸς τῆς ἁγίας Κολυμβήθρας, ἀποπτύουσα τὴν πλάνην τῶν εἰδώλων.

Μετ' ὀλίγον ἡ συνοδία ἐξήρχετο, καὶ ἡ Ἀθηναῖς, μετονομασθεῖσα Εὐδοκία καὶ λαβοῦσα τὴν εὐλογίαν τριῶν συγχρόνως μυστηρίων, τοῦ ἁγίου

Βαπτίσματος, τῆς θείας Μεταλήψεως καὶ τοῦ Ἱεροῦ Γάμου, μετέβαινεν εἰς τὰ ἀνάκτορα, ἐν μέσῳ τῶν ἐπευφημιῶν τοῦ ἐνθουσιῶντος λαοῦ, Χριστιανή, σύζυγος καὶ βασίλισσα ἐνταύτῳ.

ΣΤ'.

Μόλις ὁ Βαλέριος ἐξυπνήσας κατέβαινεν ἀπὸ τὴν κλίνην του, καὶ ἤκουσε κρουομένην θορυβωδῶς τὴν θύραν του· « Ἄνοιξε Βαλέριε! » ἠκούσθη λέγουσα μία δυνατὴ καὶ βροντώδης φωνή, τὴν ὁποίαν ἀνεγνώρισεν ἀμέσως ὁ Βαλέριος ὡς τὴν φωνὴν τοῦ ἀδελφοῦ του Γενεσίου.

— Πόθεν ἡ τοιαύτη σπουδή, Γενέσιε; τῷ λέγει ἀνήσυχος οὗτος.

— Ἦλθον, ἀποκρίνεται ἐκεῖνος, νὰ σοὶ ἀναγγείλω ἀπροσδόκητον καὶ ἀπίστευτον εἴδησιν! ἡ ἀδελφή μας Ἀθηναΐς ἐγένετο σύζυγος τοῦ Αὐτοκράτορος Θεοδοσίου καὶ βασίλισσα τῆς Κωνσταντινουπόλεως! Πλοῖον, ἐλθὸν χθὲς τὸ ἑσπέρας εἰς Πειραιᾶ, ἔφερεν ἐπισήμως τὴν εἴδησιν εἰς τὰς ἀρχάς, καὶ, ὡς μὲ εἶπε πιστός τις φίλος μου, κάποια μυστικὴ διαταγὴ ὑπάρχει καὶ περὶ ἡμῶν. Ἴσως ἡ ἀδελφή μας σκοπεύει νὰ μᾶς ἀφαιρέσῃ τὴν πατρικήν μας κληρονομίαν.

— Ἄ! τοιοῦτον μικροπρεπὲς ἔργον δὲν καταδέχεται νὰ πράξῃ ἐκείνη, ἥτις ἔλαβε τὴν εὐτυχίαν νὰ ἀναβῇ ἐπὶ τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ θρόνου τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων.

— Ἴσως θελήσῃ νὰ μᾶς ἐκδικηθῇ, Βαλέριε, διὰ τὸν σκληρὸν καὶ ἀπάνθρωπον τρόπον, τὸν ὁποῖον μετεχειρίσθημεν κατ' αὐτῆς, θέλοντες νὰ τὴν ἐξώσωμεν διὰ τῆς βίας ἀπὸ τὴν πατρικήν μας οἰκίαν. Πόσον ἐσφάλαμεν νὰ φανῶμεν τόσον ἀπάνθρωποι καὶ ἀνηλεεῖς! »

Τὴν στιγμὴν ταύτην εἰσέρχεται δρομαίως ὑπηρέτης τις, καὶ ἀναγγέλλει εἰς τοὺς ἀδελφοὺς ὅτι ὁ Διοικητὴς τῆς πόλεως, εἰσελθὼν μὲ πολυάριθμον συνοδίαν εἰς τὴν οἰκίαν, ἐζήτει συνέντευξιν μετ' αὐτῶν. Πάραυτα ἔσπευσαν νὰ ἐξέλθωσιν ἀμφότεροι εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς ὑποδοχῆς, τεταραγμένοι καὶ ἀνήσυχοι διὰ τὴν ἀβεβαιότητα τοῦ πράγματος· μόλις δὲ ἐξετέλεσαν τὰς συνήθεις φιλοφρονήσεις, ὅτε ὁ Διοικητὴς τοῖς ἐσύρησε δύο ἀπεσταλμένους ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, οἵτινες ἐνεχείρησαν πρὸς αὐτοὺς ἐνσφράγιστον βασιλικὴν ἐπιστολήν. Τὴν ἐδέχθησαν οἱ ἀδελφοὶ μὲ πολλὴν ταραχὴν καὶ συγκίνησιν, καὶ ἀνοίξαντες κατεσπευσμένως αὐτήν, ἀνεγνώρισαν τοὺς χαρακτῆρας τῆς ἀδελφῆς των Ἀθηναΐδος καὶ ἀνέγνωσαν τὰ ἑξῆς:

« Φίλτατοί μοι ἀδελφοί! Ἐμάθετε βέβαια ὅτι ἡ θεία Πρόνοια μὲ ὕψωσεν, εἰ καὶ ὅλως ἀναξίαν, εἰς τὸν Αὐτοκρατορικὸν θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Δὲν τρέφω οὐδὲν αἴσθημα δυσαρεσκείας καθ' ὑμῶν διὰ τὸν σκληρὸν τρόπον, μὲ τὸν ὁποῖον ἐφέρθητε πρὸς ἐμέ, διότι μὲ τὸ ἀπαγορεύει τοῦτο ἡ ἁγιωτάτη θρησκεία, τὴν ὁποίαν ἠσπάσθην ἤδη. Ἡ θεία Πρόνοια ἠθέλησε νὰ μεταχειρισθῇ ὑμᾶς ὄργανον πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἀνεξερευνήτων Αὐτῆς σκοπῶν. Ἐπιθυμοῦσα δὲ νὰ σᾶς φανῶ ὠφέλιμος, ἐμεσίτευσα παρὰ τῷ Γαληνοτάτῳ βασιλεῖ καὶ συζύγῳ μου, καὶ ἐπέτυχα ὅπως τὸν μὲν πρῶτον ἐξ ὑμῶν διορίσω Μάγιστρον τῆς Αὐτοκρατορίας, τὸν δὲ, Ἔπαρχον τῶν Ἰλλυριῶν. Ἐλπίζω ὅτι θέλετε σπεύσει ἀμέσως διὰ τοῦ ἐπίτηδες ἀποσταλέντος βασιλικοῦ δρόμονος πρὸς τὴν ἀδελφήν σας, ἥτις περιμένει νὰ σᾶς ἀσπασθῇ ἐγκαρδίως. »

Δάκρυα μετανοίας, εὐγνωμοσύνης καὶ ἀγαλλιάσεως ἔρρευσαν ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀμφοτέρων τῶν ἀδελφῶν. Ὅταν δὲ ὁ Διοικητὴς μετὰ τῆς συνοδίας αὐτοῦ ἀπεμακρύνθη, οἱ δύο ἀδελφοὶ παρεσκευάζοντο ἤδη διὰ τὴν ἀποδημίαν των.

ΕΥΓΕΝΙΑ Ν....

ΕΦΕΥΡΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΑΚΑΛΥΨΕΙΣ.

(Ἐρανίσματα ἐκ διαφόρων πηγῶν).

ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ.

Ὁ Χριστιανισμὸς παρέσχεν εἰς ἡμᾶς τὴν μεγίστην ἐκ τῶν εὐεργεσιῶν, αἵτινες ἀνεγέννησαν τὸν κόσμον. Εἰς αὐτὸν ἰδίως χρεωστεῖ ἡ ἀνθρωπότης τὴν πρὸς τὸν πλησίον εὐσπλαγχνίαν καὶ ἀγάπην, ἥτις τῇ ἐνέπνευσε τὴν σύστασιν νοσοκομείων, πρὸς περίθαλψιν τοῦ γήρατος καὶ πάσης ἀσθενείας τῆς πασχούσης ἀνθρωπότητος· διότι οὔτε παρ' Ἕλλησιν, οὔτε παρὰ Ῥωμαίοις, οὔτε παρ' ἄλλῳ τινὶ τῶν ἀρχαίων ἐθνῶν ἀπαντᾶται ἴχνος ὑπάρξεως τοιούτων φιλανθρωπικῶν καταστημάτων.

Ἐπὶ Χλοδοβαίου τοῦ Β', ὁ μοναχὸς Λάνδριος ἐθεμελίωσεν ἐν Παρισίοις οἴκημα καταφυγῆς τῶν πτωχῶν καὶ ξένων ὁδοιπόρων· καὶ αὕτη εἶνε ἡ πηγὴ τῶν νοσοκομείων ἢ ξενώνων, καὶ αὐτῶν τῶν ξενοδοχείων. Τὸ εὐσεβὲς τοῦτο παράδειγμα δὲν ἐμιμήθησαν ἄλλοι μέχρι Λουδοβίκου τοῦ Α', ὅστις, ἐπανελθὼν ἐκ τῆς Παλαιστίνης, παρέσχε καταφύγιον εἰς τριακοσίους συστρατιώτας αὐτοῦ, τῶν ὁποίων οἱ Σαρακηνοὶ εἶχον ἐξορύξει τοὺς ὀφθαλμούς. Οἱ διάδοχοι αὐτοῦ ἐμιμήθησαν τὴν πρᾶξιν ταύτην, καὶ κατέστησαν βαθμηδὸν πολυάριθμα τὰ νοσοκομεῖα.

Πρῶτος Κωνσταντῖνος ὁ Μέγας ἐθεμελίωσεν ἐν Κωνσταντινουπόλει τὸ πρῶτον νοσοκομεῖον ἐν ἔτει 550, οἰκοδομήσας αὐτὸ μεταξὺ τῶν ναῶν τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας καὶ τῆς Ἁγίας Εἰρήνης καὶ ὀνομάσας αὐτὸ Ξενῶνα, ὅπου περιεθάλποντο οἱ ἀσθενεῖς καὶ πτωχοὶ Χριστιανοί, ἐπιστατοῦντος Μηνᾶ τοῦ Ἐπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως. Ἔκτοτε, ἀπὸ Ἰουλιανοῦ μέχρι τοῦ τέλους τῆς Δ' ἑκατονταετηρίδος, τῆς ἐποχῆς, δηλαδὴ, καθ' ἣν ἀνέβη εἰς τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, οἱ ξενῶνες ἐπολλαπλασιάσθησαν, ἐφοδιασθέντες μὲ τοὺς ἀναγκαιοῦντας ἰατροὺς καὶ νοσοκόμους.

Εἰς τὴν Ῥώμην τὸ πρῶτον κατάστημα, τὸ ὁποῖον ἀναλογεῖ πρὸς τὰ σημερινὰ νοσοκομεῖα, ἐθεμελιώθη περὶ τὸ τέλος τοῦ Δ' αἰῶνος ἀπὸ τὴν ἐνάρετον Φαβιόλην, ἥτις, ἐξαργυρώσασα ὅλα τὰ ὑπάρχοντα αὐτῆς, ἐσύστησε πρώτη, ὡς λέγει ὁ θεῖος Ἱερώνυμος, νοσοκομεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐπεμελεῖτο ἡ ἰδία τοὺς ἀσθενεῖς, συλλέγουσα αὐτοὺς ἀπὸ τὰς πλατείας.

Περίφημα νοσοκομεῖα ἀναφέρονται, τὸ τοῦ Μεγάλου Βασιλείου πλησίον τῆς Καισαρείας, κτισθὲν κατὰ τὸ 370 ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ, ὅπερ τόσον ἐκτεταμένον ἦτο, ὥστε Γρηγόριος ὁ Ναζιανζηνὸς ὀνομάζει αὐτὸ πόλιν. Τὸ ὑπὸ τοῦ Ἐπισκόπου Νόννου ἐν Ἐδέσσῃ κτισθὲν κατὰ τὸ 458 μ. Χρ. ἔτος, μετὰ ὡραίου ναοῦ τῶν Ἁγίων Ἀναργύρων Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ. Τὰ τῶν Ἀράβων κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἐν Κορδόβῃ τῆς Ἱσπανίας καὶ ἐν Βαγδατίῳ· τὸ τῶν Ἀμαλφιτανῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ, τὸ καὶ πρῶτον συστηθὲν αὐτόθι, κ.τ.λ.

Ἴχνη τινὰ τῆς νοσοκομιακῆς περιθάλψεως ἀπαντῶμεν ἐν τῇ Ἁγίᾳ Γραφῇ, εἰς τὸ βιβλίον τοῦ Τωβίτ.

Ῥ.

ΣΑΤΩΒΡΙΑΝΔΟΣ.

(Πρωτότυπον).

ΣΠΑΝΙΑ εἶσι τὰ ἄτομα ἐκεῖνα, εἰς ἃ ἐδόθη τὸ νὰ ἀντιπροσωπεύωσι ταὐτοχρόνως τὰς δύο ὄψεις τῆς κοινωνίας, ἐν ᾗ ἔζησαν, τὴν δημοσίαν καὶ τὴν ἰδιωτικὴν, καὶ νὰ καταστήσωσιν ἠχώτις, οὕτως εἰπεῖν, τῆς ἰδέας ὅλων [illegible] τῆς συνειδήσεως ἑνὸς ἑκάστου, τοῦ γενικοῦ αἰσθήματος καὶ τῆς μερικῆς σκέψεως. Ἂν ὑπῆρξεν ἄνθρωπος, ὅστις ἔσχε τὸ μεγαλεῖον τοῦτο, εἶνε ὁ μεγαλοφυὴς Σατωβριάνδος. Ὁ βίος του εἶνε ἡ ἱστορία καὶ ἡ μυθιστορία συνάμα τοῦ αἰῶνός του, εἶνε ἔκφρασις ἐντελεστάτη τῆς νεωτέρας κοινωνίας, τῶν δισταγμῶν, τῶν ταραχῶν, τῶν τρικυμιῶν, τῶν σπαραγμῶν, τῆς πρὸς μέλλον ἄγνωστον τάσεώς της.

Οὐδεὶς κατενόησεν ὡς ἐκεῖνος τὸ κενὸν τῶν παθῶν, τὴν ἀόριστον ἀνάγκην τοῦ πιστεύειν καὶ ἀγαπᾶν, καὶ δὲν ἀηδίασε πρὸ τῆς ὥρας τὸν κόσμον· κανεὶς δὲν ἠσθάνθη θερμότερον οὔτ' ἔζωγράφησεν εὐστοχώτερον τὴν ἄγνωστον εἰς τοὺς ἀρχαίους τῆς μελαγχολίας νόσον, τὴν προσφιλῆ ἐκείνην καὶ ἐνταύτῳ ὀλεθρίαν ἀσθένειαν. Ἡ ποίησις δὲν τὸν ἐγκατέλειψε πώποτε, οὔτε ὅταν διῆγε βίον πολυπράγμονα, καὶ ἡ μεμονωμένη, ἡ ποιητικὴ, ἡ ἀεροβάμων ζωή του, ὡς τὴν ὠνόμαζεν ὁ ἴδιος, ῥίπτων μακρὸν καὶ σπουδαῖον βλέμμα εἰς τὸ παρελθόν τόυ, συνεβάδιζεν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ κόσμου τούτου τῆς θετικότητος, τῶν καταστροφῶν, τοῦ σάλου, μὲ τοὺς υἱοὺς τῶν ὀνείρων του καὶ μὲ τὰς θυγατέρας τῶν χιμαιρῶν του· καὶ ἐνῷ συμπαρέδρευε μετὰ τῶν βασιλέων καὶ τῶν λαῶν, δὲν κατελίμπανε τὴν λύραν, τὴν διερμηνεύουσαν τὰ μυχιαίτερα τῆς ψυχῆς του αἰσθήματα.

Ἐξαίσιον τῷόντι τῆς μεγαλοφυΐας προνόμιον! Ὁ τῶν ἀρχαίων χρόνων ποιητὴς εἶνε ὁ ποιητὴς καὶ τῶν ἐνεστώτων, καὶ οἱ στέφανοι, μεθ' ὧν ἐστέφθη ἡ ὀγδοηκοντοῦτις κεφαλή του, ἐπλέχθησαν ἀπό τε τῶν γερόντων καὶ τῶν νέων τὰς χεῖρας συνάμα. Σεῖς, ὅσοι στενάζετε ὑπὸ τὰ ἐρείπια τῶν θρόνων, τῶν θεσμῶν καὶ τῶν δοξασιῶν, ἀναγνώσατε ἐκ νέου τὸν Ῥεναῖον, καὶ θὰ ἰδῆτε πῶς θέλετε κυριευθῇ ἀπὸ τὸ πάθος τῆς ἀπομονώσεως, τῆς ἀγάπης τῶν σκιερῶν δασῶν, καὶ ἀπὸ τὴν δίψαν τῶν κυμάτων, ἅτινα τὸν ὤθησαν πρὸς τὸν νέον κόσμον!

Ἰδοὺ τὸ μέγα, τὸ ἀπαράμιλλον θέλγητρον τοῦ Σατωβριάνδου! Τὸν δημόσιον βίον του διηγοῦνται αὐτὰ τὰ ἔργα του, ἀλλ' ἡ ἐπὶ τῶν πνευμάτων ἀκάθεκτος ἐπιῤῥοή του, αἱ μεταβολαὶ ἢ αἱ ἐπαναστάσεις, τὰς ὁποίας ἐνήργησεν εἰς τὰς ψυχάς, συγκροτοῦσι τὸν αἰώνιον καὶ μοναδικὸν χαρακτῆρά του, τὴν ἀνεξάντλητον καλλονήν του. Καὶ τὰ μὲν ὑπομνήματά του θέλουσι τὸν ἀποκαλύψει ὁλόκληρον, ἡμεῖς δὲ ἃς ὁμιλήσωμεν ἐν συνόψει περὶ τοῦ βίου του.

Ὁ Φραγκῖσκος Ῥενὲ δὲ Σατωβριάνδος ἐγεννήθη εἰς Σαὶν-Μάλο τὴν 4 Σεπτεμβρίου 1768 ἀπὸ οἰκογένειαν, τῆς ὁποίας ἡ εὐγενὴς καταγωγὴ ἐλογίζετο ἀπὸ τοῦ δεκάτου αἰῶνος. Ἀνε-

τράφη μεταξὺ δένδρων, ὑπὸ τὴν σκιὰν συκομορεῶν, πλησίον τοῦ φλοίσβου τῶν κυμάτων, καὶ ἠρύσθη ἀπὸ τὰς μεγάλας αὐτὰς σκηνὰς τῆς φύσεως τὴν ἀγρίαν ἐκείνην μεγαλοφροσύνην, τὴν θρησκευτικὴν μελαγχολίαν καὶ τὴν αἴσθησιν τοῦ ἀπείρου, αἵτινες τὸν συνώδευσαν μέχρι τοῦ τάφου του. Ἀναχωρήσας εἰς Παρισίους περὶ τὸ 19ον ἔτος τῆς ἡλικίας του μὲ δίπλωμα ἀνθυπολοχαγοῦ, διέτριψεν ἐκεῖ τριετίαν, ἐκάθησεν εἰς τὰς βασιλικὰς ἀμάξας καὶ εἶδε τὸν Μιραβὼ καὶ τὴν συντακτικὴν Σύνοδον.

Ἡ ἐπανάστασις προώδευεν, οἱ εὐγενεῖς μετηνάστευον εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Ῥήνου, ἀλλ' ὁ νέος Σατωβριάνδος ᾐσθάνετο ἑαυτὸν ἑλκυόμενον πρὸς μέρη ἀπώτερα. Ἐπεχείρησε λοιπὸν τῷ 1791 νὰ ἀνευρῇ τὴν πολικὴν θαλασσαν, ζητήσας δυτικοβόρειον διάβασιν ἀπὸ τὴν ἀρκτῴαν Ἀμερικήν. Φθάσας ἐκεῖ, ἔψαυσεν ἐκ παρόδου τὴν ἀξιοσέβαστον χεῖρα τοῦ Βάσιγκων, καὶ ἐπροχώρησεν εἰς τὰ βάθη τῆς νέας ἠπείρου. Ἀποτινάξας τὴν κόνιν τοῦ ἀρχαίου κόσμου, ἐπήδησεν εἰς τοὺς λιμένας τοῦ νέου ὡς ἐλευθέρα ἔλαφος, ἠσπάσθη τὴν ἔρημον μὲ ἀγαλλίασιν, περιεπλανήθη εἰς τὰ δάση, κατεμέτρησε τοὺς χειμάρρους καὶ ἐλούσθη εἰς τὸν ἀφρὸν τῶν καταράκτων. Μόνος εἰς τὴν ἔρημον μετὰ τοῦ οὐρανοῦ, ἀνευρίσκει ἐκεῖ τὴν ἰδέαν τοῦ Θεοῦ, τὴν ὁποίαν θέλει ἐντὸς ὀλίγου μεταφέρει εἰς τὴν πατρίδα του.

Μίαν τῶν ἡμερῶν, ἀφοῦ διέτρεξεν ἐρήμους καὶ δάση, προσῆλθεν εἰς ἀγροτικήν τινα οἰκίαν καὶ παρεκάλεσε νὰ τὸν φιλοξενήσωσι. Καθήσας δὲ παρὰ τὴν ἑστίαν, ἔλαβεν ἀπὸ τῆς γῆς φύλλον Ἀγγλικῆς τινὸς ἐφημερίδος, ὅπου τὴν ὁρασίν του εὐθὺς προσέβαλλεν ἡ ἑξῆς σπουδαία εἴδησις Flight of the King! (Φυγὴ τοῦ Βασιλέως!) .... Ἰδοὺ πῶς ἔμαθε τὴν εἰς Βαρὲν ἀναχώρησιν Λουδοβίκου τοῦ ΙΣΤ', τὴν φυλάκισίν του καὶ τὴν μόρφωσιν τοῦ στρατοῦ τῶν μεταναστῶν. « Ἐνόμισα, λέγει εἰς τὰ ὑπομνήματά του, ὅτι ἤκουσα τὴν φωνὴν τῆς τιμῆς καλοῦσάν με, καὶ παρήτησα τὰ σχέδιά μου. » Ἀπεφάσισε λοιπὸν νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Εὐρώπην, καὶ ἔφθασε μετὰ φρικώδη τρικυμίαν εἰς τὴν Ἀγγλίαν καὶ μετὰ ταῦτα εἰς Σαὶν-Μάλο. Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1792 ἔτους, συνῆψε γάμον μετὰ τῆς Κυρίας Οὐρανίας Δὲ λὰ Βὶν Βουϊσσών.

Μόλις νυμφευθεὶς, μετέβη εἰς τὸ στρατόπεδον τοῦ Κονδὲ καὶ παρευρέθη εἰς τὴν ἐκστρατείαν τοῦ 1792. Πληγωθεὶς ἐπικινδύνως, ἐγκαταλειφθεὶς εἰς φάραγγά τινα, ὅπου παρετηρήθη κατὰ τύχην καὶ ἐρρίφθη εἰς τὴν στρατιωτικὴν ἅμαξαν, ἠναγκάσθη νὰ διέλθῃ ἀκολούθως τὴν Γερμανίαν ἐπαιτῶν τὸν ἄρτον του. Ἐπὶ τέλους ἔφθασεν εἰς Ὀξὰνδ καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ὅπου ἔζησεν ὀκτὼ ἔτη ἀσθενῶν, ἐργαζόμενος καὶ πάσχων μεγίστην ἔνδειαν. Τότε ἐδημοσίευσε τὸ πρῶτον καὶ τὸ περιεργότερον τῶν συγγραμμάτων του, τὸ Δοκίμιον τῶν ἐπαναστάσεων. Ὅτε δὲ τῷ 1800 ὁ Βοναπάρτης ἤνοιξε τὰς θύρας τῆς Γαλλίας εἰς τοὺς μετανάστας, καὶ ὁ Σατωβριάνδος ἐπανελθὼν ἐδημοσίευσεν ἐν ἔτος μετὰ ταῦτα τὴν Ἀτάλην του.

Ὤ! ἀνατρέξατε εἰς τὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν ὁ ἀστὴρ οὗτος κατέβη ἀπροσδοκήτως ἀπὸ τὸν οὐρανὸν, κομίζων φῶς καὶ θερμότητα εἰς τὴν τεθλιμμένην γῆν! Ἀσπαίρουσα ἀπεσπᾶτο ἡ Γαλλία ἀπὸ τοὺς αἱμοσταγεῖς βραχίονας τῆς ἐπαναστάσεως, καὶ ἀνεζήτει τὸν Θεὸν ὑπὸ τὴν κόνιν τῶν ναῶν της καὶ τῶν θυσιαστηρίων της τὰ ἐρείπια· καὶ ἡ μὲν κοινωνία εἶχεν ἤδη ἀρχήσει νὰ συμπηγνύεται, ἀλλ' ὁ ἐσωτερικὸς κόσμος, ὁ κόσμος τῶν ψυχῶν, ἦτο εἰσέτι βεβυθισμένος εἰς τὸν ζόφον τοῦ δισταγμοῦ καὶ τῆς ἀπελπισίας. Ὤ! ποίας παρηγορίας ἐνέπλησε τὰς ἐρήμους καὶ τεθλιμμένας καρδίας ἡ γλυκύφθογγος ἐκείνη λύρα, τῆς ὁποίας οἱ ἐναρμόνιοι ἦχοι ἀντήχησαν αἴφνης ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἐρειπίων, ψιθυρίζοντες τὰ μυστηριώδη τῆς νηπιότητος ᾄσματα!

Ὡς δὲ μετὰ τὸν παγκόσμιον κατακλυσμὸν ὁ πατὴρ τῶν ἀνθρώπων, ἀνοίξας τὴν θυρίδα τῆς κιβωτοῦ, ἀπέστειλε τὴν περιστερὰν διὰ νὰ ἴδῃ ἂν ἐκόπασε τὸ ὕδωρ, καὶ αὐτὴ ἐπέστρεψε φύλλον ἐλαίας εἰς τὸ ῥάμφος ἔχουσα, σημεῖον ὅτι ἡ ὀργὴ τοῦ Κυρίου εἶχε πραϋνθῆ καὶ τὰ ὕδατα ἀπεσύρθησαν, οὕτω καὶ τότε μετὰ τὸν κατακλυσμὸν τῆς ἐπαναστάσεως, ἥτις εἶχε καταποντίσει πάντα, ἡ Ἀτάλη, ὡς ἡ περιστερὰ τοῦ Νῶε, ἐξῆλθε τῆς κιβωτοῦ διὰ νὰ ἴδῃ ἐὰν ὁ κόσμος ἠλευθερώθη· ἀναστρέψασα δὲ ἔφερεν εἰς τὸν λαὸν, τιμωρηθέντα καὶ μετανοοῦντα, τὸ σημεῖον τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐλπίδος, τὸ φύλλον τῆς ἐλαίας. Ὁ κόσμος σκιρτᾷ, τὰ πτηνὰ κελαδοῦσι καὶ ἀναγγέλλουσιν εἰς ὅλας τὰς καρδίας τὴν ἀνατολὴν τῆς αὐγῆς, ὁ ἥλιος ζωογονεῖ τὴν χλόην καὶ ἡ ὁρόσος διαχέει ἐπὶ τῶν ἀνθέων τοὺς μαργαρίτας της. Προαγγελθὲν ἀπὸ τὴν θείαν ἐκείνην πρόδρομον τὸ Πνεῦμα τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐξέρχεται ἀπὸ τὰ ἐρείπια, σείει τὴν κόμην του, ἐνδύεται τὸν μυστηριώδη χιτῶνά του καὶ εἰσέρχεται εἰς τὸν κόσμον, ὅστις ῥίπτεται εἰς τοὺς πόδας του καὶ κατασπάζεται τὰς χεῖράς του. Δόξα αἰώνιος εἰς τὸν συγγραφέα τοῦ μεγάλου ἐκείνου βιβλίου, τοῦ ἀποδώσαντος πρώτου εἰς τὴν Γαλλικὴν κοινωνίαν τὸ θρησκευτικὸν αἴσθημα,

τὸ ὁποῖον εἶχεν ἀπολέσει ἐξ ὁλοκλήρου. Ἡ ἐποχὴ αὕτη εἶνε λαμπροτάτη, ἀθάνατος διὰ τὸν Σατωβριάνδον, διότι ὑπῆρξεν ἐποχὴ δημιουργίας, ἐποχὴ ἀνακαλύψεως νέου κόσμου.

Ἀλλὰ τὸ σύγγραμμά του τοῦτο δὲν ἀντήχησεν ὀλιγώτερον καὶ εἰς τὸν φιλολογικὸν κόσμον. Τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἡ δημοσίευσις βιβλίου ἐθεωρεῖτο ὡς ἐξαιρετόν τι συμβεβηκὸς, διότι τὰ γράμματα ἔζησαν τότε τὸ μοναδικὸν τοῦ πνεύματος καταφύγιον. Μόνη ἡ ποίησις ἠδύνατο νὰ ὑπερπηδήσῃ τὸν διαγραφέντα πέριξ τῶν ἰδεῶν κύκλον, ἐπειδὴ μόνη αὐτὴ εἶχε πτερά. Ἡ συζήτησις, ὁ ἐπιούσιος οὗτος ἄρτος τοῦ σημερινοῦ βίου μας, δὲν ὑπῆρχεν, ἡ δὲ ἐλευθερία διεσώζετο ὑπὸ τὴν σκιὰν τῆς φιλολογίας, ὡς τὸ πάλαι ὑπὸ τὴν τῶν μύθων. Τὸ Πνεῦμα τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐκλόνησε τοὺς παλαιοὺς τύπους, καὶ ὡς ἄλλη τις ἔκρηξις ἐγέννησε τοὺς νεωτέρους· οἱ τύποι, τὸ ὕψος, αἱ ἰδέαι προσήγγιζον τὴν φύσιν καὶ τὴν ἐλευθερίαν, ὡς κλῶνες ἐξέχοντες ἔξω τῶν κανονικῶν καὶ κεκομμένων συνδενδριῶν, ὡς κύματα διαυγῆ συντρίβοντα τὰς ἐκ μαρμάρου δεξαμενὰς διὰ νὰ ἐξαπλωθῶσιν ἀνεξάρτητα ἐπὶ τῶν πεδιάδων.

Εἰς δύο κυρίως αἴτια ὀφείλεται ἡ σπανία ἐπιτυχία ἀμφοτέρων τούτων τῶν συγγραμμάτων, εἰς τὴν καλλονὴν καὶ χάριν των καὶ εἰς τὸ ἐπίκαιρον τῆς δημοσιεύσεως. Ὁ Ναπολέων ἐμάντευσε τὴν μεγάλην δύναμιν, ἥτις ἀνεκαλύπτετο δι' αὐτῶν, διὸ καὶ ἔκρινεν εὔλογον νὰ στείλῃ τὸν περιφανῆ αὐτῶν ἐκδότην εἰς τὴν πρεσβείαν τῆς Ῥώμης καὶ ἀκολούθως εἰς Βαλαῖσον. Ἀλλὰ τὴν 21 Μαρτίου 1804 ὁ Δοὺξ Δαγκιὲν ἔπεσε φονευθεὶς εἰς τὰς τάφρους τῶν Βιγκενῶν, καὶ τὴν αὐτὴν ἡμέραν ὁ Σατωβριάνδος ἔδωκε τὴν παραίτησίν του. Ἐπιχειρήσας ἐκ νέου περιηγήσεις, περιῆλθε τὸν κόσμον, καὶ ἐπανελθὼν ἀπὸ εὐσεβῆ καὶ ἔνδοξον ὁδοιπορίαν, ἔφερε τὴν ἀθάνατον ἐποποιίαν του, τοὺς Μάρτυρας καὶ τὸ Ὁδοιπορικόν του, καὶ ὠνομάσθη μέλος τῆς Ἀκαδημίας, διαδεχθεὶς, κατὰ παράδοξον σύμπτωσιν, ἀκαδημαϊκὸν βασιλοκτόνον. Εἰσῆλθεν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν, ἀπεποιήθη νὰ ἀπαγγείλῃ, κατὰ τὴν συνήθειαν, τὸ ἐγκώμιον τοῦ Σχενιὲ, καὶ ἐτόλμησε νὰ ὁμιλήσῃ περὶ εἰρήνης ἐναντίον τῆς ἐπιθυμίας τοῦ τότε δεσπότου. Ἔνθερμος τῆς ἐλευθερίας ἐραστὴς, ἀπεδοκίμαζε τὰς πράξεις τοῦ Λύτοκράτορος· αἱ δύο αὗται ἀκαταδάμαστοι φύσεις δὲν ἠδύναντο νὰ συναντηθῶσι χωρὶς νὰ συγκρουσθῶσι καὶ νὰ συντριφθῶσιν. Ἀποσυρθεὶς εἰς τὴν ἐξοχὴν, εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ Ὠνὲ, δὲν ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ βάθους αὐτῆς, εἰμὴ ὅτε ἔδυσεν ὁ Ναπολέων. Ἡ ζωή του ὑπῆρξεν ἔκτοτε νέα, καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος τὴν ὠνόμαζε τρίτην πρᾶξιν τοῦ δράματός του.

Τὴν ἐποχὴν ταύτην τοῦ βιωτικοῦ του ᾳδίου ἐνθυμοῦνται οἱ πλειότεροι τῶν συγχρόνων. Ἔγραψεν εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῶν Συζητήσεων, καὶ διὰ χαρακτήρων ἀνεξαλείπτων ἐνεχάραξε τὴν μεγαλοφυίαν του εἰς τὰ ἄρθρα του. Ὁ ἀκατάσχετος οἰστρός του, ἡ ἀκατανόητος ὁρμὴ, τὴν ὁποίαν ἀνέπτυξε κατὰ τὰς συζητήσεις καὶ λογομαχίας, θέλουν χρησιμεύσει ὡς αἰώνια ὑποδείγματα, διότι τὸ ὄνομά του, ὁ κάλαμός του θέλουσιν ἀναμφιβόλως διαιωνίσει τὸ ἐφήμερον τοῦτο ἔργον. Τὸ δημόσιον, τὸ ὁποῖον ἀναγινώσκει ἀκόρεστον καθ' ἡμέραν τὴν πρόσκαιρον καὶ ἄγονον τῶν ἐφημεριδογράφων ἐργασίαν, δὲν ἐξετάζει ποτὲ πόσοι κόποι καταβάλλονται, πόση γενναιότης, πόση προσκαρτερία, πόσον θάρρος ἀπαιτεῖται. Ἡ φωνὴ ῥίπτει τοὺς ἤχους της εἰς τὸν ἀέρα, καὶ ὁ ἀὴρ δὲν ἀντανακλᾷ κἂν τὴν ἠχώ των· τὸ δένδρον παραδίδει τὰ φύλλα τοῦ ἀνὰ ἓν εἰς ὅλους τοὺς ἀνέμους τοῦ οὐρανοῦ, καὶ οἱ ἄνεμοι δὲν ἀφίνουσιν οὔτε ἴχνος.

Καθ' ὅλας τὰς περιπετείας, καθ' ὅλα τὰ μεγαλεῖα, καθ' ὅλα τὰ δυστυχήματα τοῦ πολιτικοῦ του βίου πρὸς ἕνα μόνον σκοπὸν ἀπέβλεπε, πρὸς τὴν ἐλευθερίαν. Ἐνθυμούμεθα καὶ θαυμάζομεν εἰσέτι τοὺς ἀγῶνας, ὅσους κατέβαλεν ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀλληλοδιαδόχων ἐπαναστάσεων διὰ νὰ συνοικειώσῃ τοὺς παλαιοὺς βασιλεῖς μὲ τὰς νέας τῶν κοινωνιῶν ἀπαιτήσεις. Ἠθέλησε νὰ συνδέσῃ τὸ παρελθὸν μὲ τὸ μέλλον διὰ λαμπρᾶς τινὸς καὶ στερεᾶς ἁλύσου, ἀλλ' ἡ ἅλυσος συνετρίβη βιαίως καὶ τὸ παρελθὸν ἔπεσεν εἰς τὴν ἄβυσσον.

Περὶ τὴν δύσιν τῶν ἡμερῶν του, ὁ ἀοιδὸς τῆς θρησκείας καὶ τῆς βασιλείας εὑρέθη ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἐρειπίων τῆς νεότητός του. Διετήρησε τὴν λατρείαν των, διότι, ὡς ὅλαι αἱ εὐγενεῖς ψυχαὶ, ἠγάπα τὴν δυστυχίαν, καὶ ὡς ὅλαι αἱ γενναῖαι φύσεις ᾐσθάνετο τὴν ἀνάγκην τοῦ προστατεύειν. Εἶχεν εἶδός τι ἱπποτικοῦ ἔρωτος δι' ὅλα τὰ πεσόντα μεγαλεῖα, καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῶν περιπετειῶν τῆς δυνάμεως καὶ τῆς τύχης ἐφαίνετο ἀναζητῶν πάντοτε τὴν ἠθικὴν ἰδέαν μεταξὺ τῶν ἡττηθέντων.

Ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ὁ Σατωβριάνδος εἶχεν ἀποσυρθῆ τοῦ κόσμου ἐξ ὁλοκλήρου. Ἡ ἐποχὴ αὕτη τῆς ζωῆς του, δὲν ἀνήκει εἰμὴ εἰς αὐτὸν μόνον καὶ εἰς μικρόν τινα ἀριθμὸν ἐκλεκτῶν· εἶνε ἱερὰ τῆς φιλίας ἰδιοκτησία, ἐνώπιον τῆς ὁποίας καὶ αὐτὸς ὁ θαυμασμὸς ὀφείλει νὰ σιωπᾷ. Ἡ ἐν Ἀ-

δὲ Ὠδουὰ οἰκία του κατέστη ἱερὸν βῆμα. Ἐκεῖ ὁ συγγραφεὺς τοῦ Ρεναίου καὶ τῆς Ἀτάλης, ὁ Ὅμηρος τῆς μελαγχολίας, ἐτελείωσεν ἐν εἰρήνῃ τὸ πολυσέβαστον γῆράς του· ἐκεῖ ὑπέκλεψεν ἀπὸ τὸ μέλλον τοῦ τάφου του ἀποσπάσματά τινα τῶν μετὰ θάνατον Ὑπομνημάτων του (Mémoires d'outre-tombe), τὰ ὁποῖα διετήρησαν ἐπιστήθιοί τινες φίλοι του.

Ὅσοι ηὐτύχησαν νὰ συνοικειωθῶσι μετὰ τοῦ Σατωβριάνδου καὶ νὰ τὸν γνωρίσωσιν ἐκ τοῦ πλησίον, δύνανται μόνοι νὰ εἴπωσιν ὁποῖος ἦτο ὁ ἰδιωτικός του βίος· ἡμεῖς δὲ δὲν δυνάμεθα ἄλλως πῶς νὰ τὸν ἐξεικονίσωμεν, εἰμὴ ἀντιγράφοντες τὰ λόγια ταῦτα τοῦ Ρεναίου, ὅταν ὁμιλῇ περὶ ποιητῶν: « Ὁ βίος των εἶνε ἀφελὴς καὶ ἔξοχος ταὐτοχρόνως· ὑμνοῦσι τὸν Θεὸν μὲ χρυσοῦν στόμα, καὶ εἶνε οἱ ἀθωότεροι τῶν θνητῶν· λαλοῦσιν ὡς ἀθάνατοι, καὶ ὡς νήπια ἐξηγοῦσι τοὺς νόμους τῆς ὑφηλίου· ἔχουσι τεραστίας ἰδέας περὶ θανάτου, καὶ ἀποθνήσκουσιν ὡς κύκνοι μέλποντες καὶ ὡς βρέφη χωρὶς νὰ τὸν ἐννοήσωσιν. »

Οὕτω πως καὶ αὐτὸς ἀπέθανε· σεμνὸς, ἁπλοῦς, ἀξιοπρεπὴς, ἐμεδία πρὸς τὴν φιλίαν καὶ τὴν θρησκείαν, πρὸς γυναῖκα φιλτάτην καὶ πρὸς ἱερέα, κλαίοντας καὶ προσευχομένους παρὰ τὴν κλίνην του. Ἀκούσας τὸν θόρυβον τῆς φρικτῆς μάχης τῶν Παρισίων, ἀνηγέρθη καὶ ἠθέλησε νὰ ἐκβῇ· ἡ δραστήριος ἐνέργεια τῆς ψυχῆς του ἐτελείωσε μὲ τὰς λέξεις ταύτας « Θέλω νὰ ἰδῶ! » ἀλλ' αἱ ἀγυιαὶ ἦσαν πλήρεις ἀνθρώπων μαχομένων. Ἔμαθε τὸν θάνατον τοῦ Ἀρχιεπισκόπου τῶν Παρισίων, καὶ ἔχυσε τὰ τελευταῖά του δάκρυα. Μετά τινας ἡμέρας, τὴν 4 Ἰουλίου, παρέδωκε τὸ ἀθάνατον πνεῦμά του εἰς τὸν οὐρανόν.

Τὸ σῶμά του ἀναπαύεται εἰς τὸν παρ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου ἐκλεχθέντα ἔρημον βράχον, πλησίον τοῦ ὠκεανοῦ, τὸν ὁποῖον ἠγάπησεν ἀνέκαθεν. Ἂς κάμψωμεν διὰ τῆς διανοίας τὸ γόνυ πρὸ τοῦ περικλείοντος τοιοῦτον ἔξοχον ἄνδρα τάφου τούτου, μὴ λησμονοῦντες ὅτι ἐκεῖνος πρῶτος ἔτεινε χεῖρα πρὸς τὴν ἐν μέσῳ ἐρειπίων ἐγκαταλειφθεῖσαν ψυχὴν τοῦ αἰῶνός του· ἐκεῖνος ἤνοιξεν εἰς τὴν χριστιανικὴν ψυχὴν τὰς πύλας τῆς φυλακῆς, εἰς ἣν καθείρχθη ἀπὸ τὸν ὑλισμὸν, καὶ ἀπέπλευσεν εἰς τὸν Ἰορδάνην διὰ νὰ φέρῃ ἐπὶ τῶν κατεξηραμμένων χειλέων του σταγόνα ἐκ τοῦ ὕδατός του· ἐκεῖνος τέλος ἀπέδωκεν εἰς τὸ ἔθνος του τὴν θρησκείαν, τὴν μεγαλοφροσύνην, τὴν καταφρόνησιν τῶν προσκαίρων πραγμάτων, τὸν ἔρωτα καὶ τὴν λατρείαν τῆς τελειότητος, τῆς αἰωνίας ταύτης πηγῆς τῶν ἐξόχων ἀρετῶν.

* * *

ΣΥΜΜΙΚΤΑ.

ΥΠΕΡΒΟΛΙΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΙΠΠΟΥ. — Ἄγγλος τις, ἐν Βηρυτῷ διατρίβων, ἠθέλησε νὰ ἀγοράσῃ ἵππον παρά τινος Ἄραβος. Τόπος τῆς διαπραγματεύσεως προσδιωρίσθη ἡ πλατεῖα τῶν Κουκκουναριῶν. Ὁ Ἄραψ ἐπερίμενεν ἐκεῖ, καθήμενος πλησίον τοῦ ἄνευ χαλινοῦ ἢ πέδης βόσκοντος ἵππου του, ὅστις ἦτο εἷς τῶν ὡραιοτέρων τῆς ἐρήμου. Μετ' ὀλίγον ἔφθασε καὶ ὁ Ἄγγλος.

« — Ἐς σελὰμ ἀλέϊκε! (χαίροις!) εἶπεν ὁ Ἄραψ σοβαρῶς.

— Ποία εἶνε ἡ τιμὴ τοῦ ἵππου σου; ἠρώτησεν ὁ Ἄγγλος διὰ τοῦ διερμηνέως αὐτοῦ.

— Ὁ Θεὸς μόνος τὴν γνωρίζει! εἶπεν ὁ Ἄραψ. Ῥίψον ἐπὶ τοῦ ἐπενδύτου τούτου ὁποίαν τιμὴν ἤθελες προσφέρει σύ. »

Τριάκοντα χιλιάδες γροσίων ἔπεσαν εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ἄραβος, ἀκινήτου μένοντος· ἔπειτα δέκα χιλιάδες, καὶ δέκα χιλιάδες ἀκόμη. Οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ πωλητοῦ ἐξήστραψαν εἰς τὴν θέαν τοσούτου πλούτου. Δέκα ἀκόμη χιλιάδες ἔπεσαν· ὁ Ἄραψ ἐνικήθη· « Ἔλα, εἶπε πλησιάσας τὸν ἵππον του, πρέπει νὰ χωρισθῶμεν! »

Ὁ Ἄγγλος ἡτοίμαζε μετὰ φλέγματος μετάξινον χαλινόν. Ὁ Ἄραψ ἐφαίνετο βαθύτατα συγκεκινημένος· ἡ σιωπηλὴ λύπη του συνεκίνησε τοὺς τῆς σκηνῆς ἐκείνης μάρτυρας.

Αἴφνης τὸ νοῆμον ζῶον, ὀσφρανθὲν τὸν νέον αὐτοῦ κύριον, ἀπεσύρθη ἀποτόμως καὶ ἦλθε πρὸς τὸν ἀρχαῖον, χρεμετίζον θλιβερῶς.

Τότε τὸ τέκνον τῆς ἐρήμου, πηδῆσαν δι' ἑνὸς ἅλματος ἐπὶ τοῦ ἐφιππίου, « Γγίαινε! ἀνέκραξε πρὸς τὸν Ἄγγλον· οἱ θησαυροί σου ἀδύνατον νὰ ἀναπληρώσουν τὸν μόνον φίλον μου! »

Εἶπε, καὶ ἔγειναν ἄφαντος ἐν μέσῳ δίνης κονιορτοῦ.

Ο ΜΗΝ ΤΟΥ ΜΕΛΙΤΟΣ. — Οἱ Τεύτονες, ἀρχαῖον ἔθνος κατοικοῦν τὰ βόρεια μέρη τῆς Γερμανίας, ἐσυνείθιζον νὰ πίνωσιν ὑδρόμελι (τὸ Τουρκιστὶ σερμπὲτ) διὰ τριάκοντα ἡμέρας, ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῶν γάμων των· ἐκ τούτου δὲ τοῦ ἔθους ἐπεκράτησε καὶ παρ' ἡμῖν ἡ συνήθεια νὰ ἀποκαλῶμεν τὸν πρῶτον μῆνα τῶν γάμων μῆνα μέλιτος. Ἀττίλας, ὁ βασιλεὺς τῆς Οὐγγαρίας, τοσοῦτον ἐκ τούτου τοῦ ὑδρομέλιτος ἔπιε κατὰ τὰς ἡμέρας τῶν γάμων αὐτοῦ, ὥστε λέγεται ὅτι ἀπέθανεν ὑπὸ ἀσφυξίας.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΑΓΑΘΟΤΗΤΟΣ ΚΑΙ ΕΠΙΕΙΚΕΙΑΣ. — Ὁ Ἐμπὸ Χανιφὲ, εἷς τῶν περιφημοτέρων διδασκάλων τῆς Ἰσλαμικῆς θρησκείας, ὁ ἐπιλεγόμενος λύχνος τοῦ Ἰσλαμισμοῦ, ὑπῆρξεν ἐπίσημος διὰ τὴν πραότητα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ. Ῥαπισθεὶς εἰς τὸ πρόσωπον παρά τινος ἀγρείου, ὄχι μόνον δὲν ἠθέλησε νὰ λάβῃ ἱκανοποίησιν διὰ τοῦτο, ἀλλὰ καὶ στραφεὶς ἀφελῶς εἶπε πρὸς αὐτόν: « Ἠδυνάμην νὰ σὲ τιμωρήσω καὶ μόνος διὰ τὸ κίνημά σου τοῦτο, ἀλλὰ δὲν θέλω νὰ τὸ κάμω· ἠδυνάμην νὰ σὲ ἐγκαλέσω εἰς τὸν Καλίφην, ἀλλὰ δὲν θέλω νὰ γίνω κατήγορός σου· ἠδυνάμην εἰς τὰς πρὸς τὸν Θεὸν δεήσεις καὶ ἱκεσίας μου νὰ ἀναφέρω τὴν ὕβριν σου ταύτην, ἀλλ' ἐγὼ σὲ συγχωρῶ ἐξ ὅλης καρδίας καὶ παρακαλῶ τὸν Ὕψιστον ἵνα μὴ στήσῃ σοι τὴν ἁμαρτίαν ταύτην· ἠδυνάμην τέλος τὴν τρομερὰν ἡμέραν τῆς κρίσεως νὰ ζητήσω τὴν ἀπώλειαν τῆς ψυχῆς σου, ἀλλ' ἐγὼ ἐξ ἐναντίας δὲν θέλω στέρξει νὰ εἰσέλθω ἄνευ σοῦ εἰς τὸν Παράδεισον. »

ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΑ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΣΟΦΩΝ ΑΝΔΡΩΝ. — Ὅταν μὲ κάμνουν προσβολήν τινα, ἔλεγεν ὁ ζωγράφος Βὰν Δύκ, προσπαθῶ νὰ ἀναβιβάσω τὴν ψυχήν μου τόσον ὑψηλὰ, ὥστε ἡ προσβολὴ νὰ μὴ φθάνῃ ποτὲ εἰς αὐτήν.

Ῥωσσική τις παροιμία λέγει: « Ὑποδέχονται τὸν ἄνθρωπον κατὰ τὸ φόρεμα, τὸ ὁποῖον φέρει· τὸν μεταχειρίζονται δὲ κατὰ τὸ πνεῦμα, τὸ ὁποῖον δεικνύει. »

Διάσημός τις ἀνὴρ ἐχαρακτήριζεν οὕτω τοὺς ἐγωϊστάς: « Ὁ ἐγωϊστὴς εἶνε εἶδος ἀνθρώπου, ὅστις θέτει εὐχαρίστως τὸ πῦρ εἰς ὁλόκληρον συνοικίαν διὰ νὰ ψήσῃ ἓν ὠόν. »

Ὁ ἑξῆς ἀνατολικὸς ἀπόλογος εὕρηται εἰς ἠθικόν τι Ἀσιατικὸν βιβλίον: « Ῥόδον τι μετέδωκε τὴν εὐωδίαν του εἰς τὸ φύλλον, μὲ τὸ ὁποῖον περιετύλιξαν αὐτό. Λαβὼν δὲ τὸ φύλλον τοῦτο εἰς χεῖράς μου, τὸ ἠρώτησα ἂν ἦνε μόσχος ἢ ἀμβαρις, διότι ἐκ τῆς ὑπερβολικῆς εὐωδίας του κατεμεθύσθην. — « Εἶμαι ἁπλοῦν φύλλον ῥόδου, μὲ ἀπεκρίθη ἐκεῖνο καὶ χόρτον ἄοσμον, ἀλλ' ἐπειδὴ πολὺν καιρὸν συνανεστράφην μετὰ τῶν ῥόδων, μετέσχον τῆς εὐωδίας αὐτῶν. Οὕτω καὶ σύ, ὦ ἄνθρωπε, τοῖς σοφοῖς ὁμιλῶν, θέλεις μεταλάβει ἐκ τῆς σοφίας αὐτῶν. »

Ἄραψ συγγραφεὺς λέγει: « Ἄλλοτε οἱ δικασταὶ ἦσαν ξίφη γυμνὰ, φοβίζοντα τοὺς πονηρούς· σήμερον τὰ ξίφη ἐκεῖνα ἀπώλοντο καὶ δικασταὶ ἐμεινον αἱ ξιφοθῆκαι, αἵτινες ζητοῦν νὰ πληρωθῶσιν ἐκ τοῦ ὀβολοῦ τῶν δικαζομένων. »

ΟΝΟΣ ΚΑΙ ΚΥΡΙΟΙ ΤΟΥ.

Κηπουροῦ ἐν γαϊδουράκι ἐπικροπαραπονεῖτο
εἰς τὴν Τύχην του τὴν μαύρην ὅτι ἐταλαιπωρεῖτο,
καὶ τῆς ἔλεγε μὲ πόνον πῶς πρωΐ τὸ ἐξυπνοῦσε
πρὶν οἱ πετεινοὶ φωνάξουν καὶ χορτάρια κουβαλοῦσε.
" Τί ἀνάγκη πρὶν χαράξῃ ἡ αὐγὴ νὰ μὲ σηκώνῃ; ,,
Τὸ 'σπλαγχνίσθηκε ἡ Τύχη κι' ἀπὸ τοῦτον τὸ λυτρώνει,
καὶ τὸ κάμνει νὰ περάσῃ εἰς ἑνὸς γναφέως χεῖρας·
πλὴν τὸ πείραξε τὸ βάρος καὶ ἡ βρῶμα τῶν πετσίων
καὶ σοῦ ἤρχισε, τ' ἀχρεῖον!
νὰ φωνάζῃ, νὰ κωφαίνῃ τὰ αὐτιὰ πάλιν τῆς Μοίρας,
λέγον: « Ὤ! πόσον λυποῦμαι
" τὸν καλὸν περιβολάρην! 'σὰν ἐγύριζ', ἐνθυμοῦμαι,
" δάγκανα καμμίαν ἄκραν ἢ λαχάνου ἢ κραμβίου·
" ἀλλὰ τώρα, τοῦ ἀθλίου!
" ἀπ' αὐτὸν πλέον νὰ χάψω τίποτε δὲν μὲ τυχαίνει,
" ἔξω μόνον ἀπὸ ξύλον νὰ λαμβάνω δὲν μοῦ μένει. »
Τύχην πάλιν νὰ, ἀλλάζει,
Καρβουνάρης τ' ἀγοράζει·
πλὴν προσκλαύσεις νέας πάλιν, καὶ ἡ Τύχη θυμωμένη,
" Τί λοιπὸν αὐτὸς ὁ ὄνος,
" εἶπε, τόσον μὲ ζαλίζει,
" ὅσον ἑκατὸν μονάρχαι μᾶλις ὅλοι ἡνωμένοι;
" ἀπὸ ὅλους αὐτὸς μόνος
" μήπως ἆρά γε νομίζει
" 'ς τὰ μωρὰ τὰ καύκαλά του
" ὅτι δὲν εἶν' εὐχαριστημένος; εἰς τὸν νοῦν δὲν ἔχω ἄλλο
" ἀπὸ τὰ παράπονά του! ,,

Ἀναμφίβολα ἡ Τύχη εἶχε δίκαιο μεγάλο!
Ὅλοι εἴμεθα τοιοῦτοι· κανεὶς δὲν εὐχαριστεῖται,
ἀλλ' ἐλεεινολογεῖται
διὰ τὴν κατάστασίν του.
Ἡ σημερινή μας στάσις πάντα εἶν' ἡ χειροτέρα,
φορτωνόμεθα τὴν Τύχην ὅλοι νύκτα καὶ ἡμέρα.
Ὁ Ζεὺς ὅλους ἂν μᾶς δώσῃ καθενὸς τὴν ζήτησίν του,
θὰ τοῦ σπῶμεν αἰωνίως, τοῦ πτωχοῦ, τὴν κεφαλήν του.

ΠΟΙΚΙΛΑ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΚΑΙ ΑΣΤΕΙΑ.

Δικάζων ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδὼν, ἐσυνείθιζε νὰ φράττῃ διὰ τοῦ δακτύλου τὸ ἕτερον οὖς ἐφ' ὅσον ὁ κατηγορῶν ἐλάλει· πρὸς δὲ τὸν ἐρωτήσαντα, διατί πράττει τοῦτο, ἀπεκρίνετο: « Διότι τὸ ἕτερον ὠτίον μου τὸ φυλάττω διὰ τὸν κατηγορούμενον. »

Ξένος τις ἐπώλησεν εἰς μίαν Αὐτοκράτειραν τῆς Ῥώμης ψευδεῖς λίθους· αὐτὴ δὲ, πλήρης ὀργῆς, ἐξητήσατο παρὰ τοῦ συζύγου της τὴν παραδειγματικὴν τιμωρίαν τοῦ ἀπατεῶνος. Ὁ Αὐτοκράτωρ, ἀνὴρ ἐπιεικέστατος, μὴ δυνάμενος ὅμως νὰ κατευνάσῃ τὴν ὡς θύελλαν παρωργισμένην σύζυγόν του, κατεδίκασε τὸν ψευδοπώλην νὰ ἐκτεθῇ εἰς τὸ στάδιον τῶν θηρίων. Ὅλος ὁ κόσμος ἐλυπεῖτο τὸν δυστυχῆ, μόνη δὲ ἡ Αὐτοκράτειρα, θέλουσα νὰ κορέσῃ τὴν ἐκδίκησίν της, παρευρέθη πρώτη εἰς τὸ θεωρεῖόν της, διὰ νὰ λάβῃ τὴν ἄρρητον εὐχαρίστησιν νὰ ἴδῃ τὸν ἀπατεῶνα καταξεσχιζόμενον ἀπὸ τοὺς ὄνυχας τοῦ αἱμοβόρου θηρίου καὶ τὸ αἷμά του ῥέον ποταμηδόν. Πλὴν ὁποία ὑπῆρξεν ἡ ἔκπληξις πάντων ὅτε, δοθέντος τοῦ συνθήματος, ἀντὶ θηρίου ἐξῆλθεν εἰς τὸ στάδιον ἡμερώτατον ἀρνίον, τὸ ὁποῖον, πλησιάσαν τὸν ἡμιθανῆ σχεδὸν ἐκ τοῦ φόβου του κατάδικον, ἤρχισε νὰ λείχῃ αὐτόν. Ἡ Αὐτοκράτειρα παρεπονέθη ἐντόνως εἰς τὸν σύζυγόν της, ἀλλ' αὐτὸς τῇ ἀπεκρίθη: « Κυρία, ἐτιμώρησα τὸν ἔνοχον κατὰ τὸν νόμον τοῦ ἀντιπεπονθότος ἴσου· σᾶς ἠπάτησεν, ἠπατήθη. »

Ὁ βασιλεὺς Ἐρρῖκος Δ' συνέλαβε σφοδρότατον πάθος πρὸς τὴν ὡραίαν Αἰκατερίνην Δὲ Ῥοὰν, Κυρίαν τῆς τιμῆς τῆς συζύγου του Μαργαρίτας Δὲ Βαλουά. Ἐσπέραν τινὰ τὴν ἠρώτησε κρυφίως, πόθεν εἰσήρχοντο εἰς τὸν θάλαμόν της. — « Μεγαλειότατε, ἀπεκρίθη ἡ ἐνάρετος Δεσποινὶς, ἥτις δὲν ἤθελε νὰ παραχωρήσῃ οὐδεμίαν χάριν, τὴν ὁποίαν δὲν καθίστα ἐν πρώτοις νόμιμον ὁ γάμος· μόνη ὁδὸς, δι' ἧς εἰσέρχονται εἰς τὸν θάλαμόν μου, εἶνε ἡ Ἐκκλησία. »

Κάρολος ὁ Ε', Αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας, ὅτε, παραιτηθεὶς τοῦ θρόνου ἐξ αἰτίας τῆς ἐμφανίσεως κομήτου, ἀπεσύρθη εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ Ἁγίου Ἰούστου, διεσκέδαζε καταγινόμενος εἰς τὰς μηχανικὰς τέχνας, καὶ ἰδίως εἰς τὴν ὡρολογοποιΐαν. Μίαν τῶν ἡμερῶν ἠναγκάσθη νὰ ἐκφωνήσῃ: « Πόσην μωρίαν εἶχον νὰ δαπανῶ τόσους θησαυροὺς καὶ νὰ χύνω τόσον αἷμα, προσπαθῶν νὰ κάμω τοὺς ἀνθρώπους ὅλους νὰ ὁμοφρονῶσιν, ἐνῷ οὔτε ὀλίγα ὡρολόγια ἠμπορῶ νὰ κάμω νὰ συμβαδίζωσιν! »

Ὁ Τριβουλέτος, γελωτοποιὸς τῆς αὐλῆς Καρόλου τοῦ Ε', ἀπειληθεὶς παρά τινος μεγιστᾶνος ὅτι θὰ ἐκπνεύσῃ ὑπὸ τὴν ῥάβδον του ἕνεκα τῆς μεγάλης τόλμης, μεθ' ἧς περὶ αὐτοῦ ὡμίλησε, παρεπονέθη εἰς τὸν βασιλέα. — « Ἐάν τις, τῷ ἀπήντησεν ὁ Μονάρχης, τολμήσῃ νὰ σὲ φονεύσῃ, θὰ τὸν κρεμάσω εὐθὺς μετὰ ἓν τέταρτον ὑστερώτερα. — Ἄ! Μεγαλειότατε! θὰ μὲ ὑπεχρεώνατε πολὺ, ἐὰν ηὐδοκεῖτε νὰ τὸν κρεμάσητε ἓν τέταρτον προτήτερα!... »

Τὴν πρώτην καὶ μόνην φορὰν ἐπὶ ζωῆς του, καθ' ἣν εὑρέθη ὑποχρεωμένος ὁ Ἐπίσκοπος τῆς Μάντης Δὲ Λαβαρδῖνος νὰ κηρύξῃ ἐπ' ἐκκλησίας, ἔλαβε τὸ δυστύχημα νὰ συγχισθῇ τοσοῦτον, ὥστε ἠναγκάσθη νὰ καταβῇ ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος πλήρης ἐντροπῆς. Μετά τινα καιρὸν ἠθέλησε νὰ ἐπιδείξῃ τὴν εἰκόνα του, ἡ δὲ Κυρία Σαβλαὶ, βλέπουσα αὐτὴν, ἀνέκραξε κακεντρεχῶς: « Ποία ὁμοιότης, Θεέ μου! νομίζει τις ὅτι κηρύττει ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος. »

Νέος τις κομψὸς καὶ εὐειδὴς ἐνυμφεύθη γυναῖκα νέαν καὶ ὡραίαν, τὴν ὁποίαν ἠγάπα μὲν αὐτὸς δὲν ἀντηγαπᾶτο ὅμως ὑπ' ἐκείνης παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν. Ἐπειδὴ δὲ οἱ φίλοι του τὸν συνελυποῦντο διὰ τὸ πρᾶγμα καὶ τὸν ἔλεγον ὅτι εἶνε δυστυχὴς, « Ἐκείνη εἶνε δυστυχεστέρα ἐμοῦ, ἀπεκρίθη ὁ παραγνωριζόμενος ἀνήρ· διότι ἐγὼ μὲν ἔχω τὴν εὐτυχίαν νὰ βλέπω πάντοτε ἐνώπιόν μου γυναῖκα, τὴν ὁποίαν ἀγαπῶ, ἐκείνη δὲ εἶνε καταδεδικασμένη νὰ ἔχῃ ἀκαταπαύστως πρὸ ὀφθαλμῶν της ἄνδρα, τὸν ὁποῖον δὲν ἀγαπᾷ. »

Πτωχός τις οἰκογενειάρχης, μὴ δυνάμενος νὰ ἐξαρκῇ εἰς διατροφὴν τῶν τέκνων του, ἐπενόησε τρόπον λίαν εὐφυῆ ὅπως ἐξοικονομήσῃ τὰ δυστυχῆ του τέκνα. Τὸ ἑσπέρας, κατὰ τὴν ὥραν τοῦ δείπνου, συναθροίζων αὐτά, « Τέκνα μου, τοῖς εἶπεν, ὅποιος ἀπὸ σᾶς δὲν θέλει νὰ δειπνήσῃ θὰ λάβῃ δέκα λεπτά. » Τὰ παιδία δέχονται τὴν προσφορὰν καὶ κοιμῶνται νηστικά. Τὴν ἐπαύριον ἄλλαι συμφωνίαι: « Ὅποιος θέλει νὰ προγευθῇ γάλα θὰ πληρώσῃ δέκα λεπτά. »

Δαβάλης, ὁ περίφημος βιβλιοφύλαξ τῆς Αὐστρίας, προσκληθεὶς ποτε νὰ δώσῃ λεπτομερείας περί τινος βιβλίου, ἀπήντησεν ὅτι δὲν γνωρίζει. — « Δὲν γνωρίζετε! ὑπέλαβεν ὁ ἐρωτῶν αὐτόν· καὶ ὁ Αὐτοκράτωρ σᾶς πληρόνει διὰ νὰ ἠξεύρετε. — Ναὶ, ὁ Αὐτοκράτωρ μὲ πληρόνει δι' ὅ,τι ἠξεύρω, καὶ ἂν μὲ ἐπλήρονε δι' ὅ,τι δὲν ἠξεύρω, τότε οὐδ' ὅλος ὁ θησαυρὸς τοῦ βασιλείου ἤρκει ἵνα μὲ ἀνταμείψῃ δεόντως. »

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ.

(Συνέχεια.)

Β'.

ΑΡΕΤΗ.

Φύγε, Μόσχε, σύζυγέ μου! δὲν σὲ ἀγαπῶ καὶ κλαίω·
ἔλα, Δρόσε, ἥλιέ μου! σ' ἀγαπῶ, καὶ ὅμως πταίω!

Πέντε χρόνους εἶμαι τώρα μὲ τὸν Μόσχον νυμφευμένη,
χωρὶς νὰ ἠξεύρω κόσμος τί θὰ εἴπῃ, ἡ καϋμένη!
Ἔβοσκα τὰ πρόβατά μας εἰς τοὺς κάμπους, εἰς τὰ ὄρη,
καὶ ἡ γελαστὴ ψυχή μου νὰ λυπῆται δὲν ἠμπόρει·
μοῦ ἐφαίνοντο ὁ ἄρτος κ' ἡ μυζίθρα ἕνα μέλι,
καὶ ὁ Μόσχος καὶ ὁ Λάμπρος δύο τ' οὐρανοῦ ἀγγέλοι!

Φύγε, Μόσχε, σύζυγέ μου! δὲν σὲ ἀγαπῶ καὶ κλαίω·
ἔλα, Δρόσε, ἥλιέ μου! σ' ἀγαπῶ, καὶ ὅμως πταίω!

Μίαν εὔμορφον πρωΐαν — εἶνε τώρα ἕνας μῆνας —
λέγει μου ὁ σύζυγός μου: " Ἔργεσαι εἰς τὰς Ἀθήνας,
" Ἀρετὴ, μαζή μου; τόσον σ' ἀγαπῶ καὶ σὲ λατρεύω,
" ὥστε θέλω μ' ἕναν νέον τρόπον νὰ σ' εὐχαριστήσω·
" ἂν ἰδῇς καὶ σὺ τὴν χώραν, πόσον θὰ χαρῇς πιστεύω!
Κ' ἐγὼ εἶπα: " Μὲ χαράν μου τὰ ἀρνία μας θ' ἀφήσω! ,,

Φύγε, Μόσχε, σύζυγέ μου! δὲν σὲ ἀγαπῶ καὶ κλαίω·
ἔλα, Δρόσε, ἥλιέ μου! σ' ἀγαπῶ, καὶ ὅμως πταίω!

Ἐκεῖ πρῶτον σ' εἶδα, Δρόσε, ὑπερήφανον ἱππέα,
μ' ὑποδήματα μεγάλα καὶ μ' ἐνδύματα ὡραῖα.
Τόσον εὔμορφη σ' ἐφάνην, ὥστε ἦλθες καὶ μοῦ λέγεις:
" Βοσκοπούλα μου, θεά μου! ἐραστήν σου μὲ ἐκλέγεις; ,,
κ' ἔκτοτ' ἡ ὑπανδρευμένη καὶ ἀθώα βοσκοπούλα
ἔγεινε τοῦ Δρόσου σκλάβα, ἔγεινε τοῦ Δρόσου δούλα.

Φύγε, Μόσχε, σύζυγέ μου! δὲν σὲ ἀγαπῶ καὶ κλαίω·
ἔλα, Δρόσε, ἥλιέ μου! σ' ἀγαπῶ, καὶ ὅμως πταίω!

Πῶς νὰ μὴ σὲ ἀγαπήσω, ἀφοῦ βλέπω, Δρόσε, ὅτι
μ' ἀγαπᾷς ὡσὰν νὰ ἦμην τῶν ἀρχοντοπούλων πρώτη,
κ' ἔχει μία βοσκοπούλα εἰς τὰ δάση γεννημένη;
Πῶς ἡ νέα μου καρδία νὰ μὴν ἦν' ἐρωτευμένη,
ἀφοῦ βλέπει ὅτι ἕνας νέος πλούσιος καὶ μέγας
δι' ἀγάπην ἰδικήν μου βόσκει πρόβατα καὶ αἶγας;

Φύγε, Μόσχε, σύζυγέ μου! δὲν σὲ ἀγαπῶ καὶ κλαίω·
ἔλα, Δρόσε, ἥλιέ μου! σ' ἀγαπῶ, καὶ ὅμως πταίω!

Δρόσε, σὺ εἶσαι ἐκεῖνος ὁ ἱππεὺς ὁ Ἀθηναῖος,
ὁ λαμπροενδεδυμένος, ὁ εὐγενικὸς ὁ νέος,
τὸν ὁποῖον βλέπω τώρα βοσκικὰ ἐνδεδυμένον
καὶ εἰς τὴν σκιὰν ἐκείνης τῆς μηλέας καθισμένον;
Σὺ λοιπὸν εἶσαι ὁ Δρόσος, ὅστις νύκτα καὶ ἡμέραν
καταδέχεσαι καὶ παίζεις τὴν ποιμενικὴν φλογέραν;

Φύγε, Μόσχε, σύζυγέ μου! δὲν σὲ ἀγαπῶ καὶ κλαίω·
ἔλα, Δρόσε, ἥλιέ μου! σ' ἀγαπω, καὶ ὅμως πταίω!]

Ὦ χαρὰ εἰς τὴν μητέρα, ὁποῦ σ' ἔκαμε τὴν μίαν! ...
λάμψε, ἥλιε, νὰ λάμψῃ! ... ἴδε, ἴδε εὐμορφίαν!
ψιλὸν αἷμα ὁποῦ ἔχει! εἶνε ἄσπρος ὡς τὸ γάλα!
ἀ! τί ὄμματα, Θεέμου, μαῦρα, μαῦρα καὶ μεγάλα!
τί μαλλία, τί μαλλία, ἢ καλήτερον χρυσάφι! ...
Τρέξατε τὴν ζωγραφίαν νὰ τοῦ πάρετε, ζωγράφοι!

Φύγε, Μόσχε, βοσκὲ μαῦρε! δὲν σὲ θέλω! φύγε, χάσου!
ἔλα, Δρόσε, ἥλιέ μου! νὰ μὲ κλέψῃς ἑτοιμάσου·

Ἐσηκώθη. ... τί κορμίον! μὲ τὴν χεῖρά του μὲ νεύει. ...
ἡ καρδία μου θὰ σπάσῃ! ... εἰς τὸν λόφον θὰ ἀναίβῃ;
ὄχι. ... εἰς τοὺς καλαμῶνας μὲ τὰ πρόβατα ὑπάγει. ...
Τρέμω! μία ὑποψία τὴν ἀθλίαν θὰ μὲ φάγῃ·
μὴ ἀπὸ ἀπελπισίαν εἰς τοῦ ποταμοῦ τὸ ῥεῦμα
θὲ νὰ πέσῃ. ... ἂν ἐκεῖνο τὸ ὑστερινόν του νεῦμα! ...

Φύγε, Μόσχε, βοσκὲ μαῦρε! δὲν σὲ θέλω! φύγε, χάσου!
ἔλα, Δρόσε, ἥλιέ μου! νὰ μὲ κλέψῃς ἑτοιμάσου·

Δὲν πιστεύω. Ὦ! ὁ νοῦς μου δὲν 'μπορεῖ νὰ τὸ χωρέσῃ·
χθὲς τοῦ ἔδωκα ἐλπίδας, κ' εἰς τὸν ποταμὸν θὰ πέσῃ;
« Βόσκισσα χαριτωμένη, χθὲς μὲ ἔλεγεν ἐκεῖνος,
" κἂν ἂς σὲ παρακινήσῃ ὁ πολύς μου αὐτὸς θρῆνος,
" εἰς τὸ νὰ μ' ἀκολουθήσῃς εἰς τῶν Ἀθηνῶν τὴν χώραν. ,,
— " Δὲν 'μπορῶ νὰ κάμω τοῦτο, δὲν 'μπορῶ αὐτὴν τὴν ὥραν! »

(Ἀκολουθεῖ).

Ο ΕΝΑΣΤΡΟΣ ΟΥΡΑΝΟΣ.

(Πρωτότυπον)

Η'.

Κρόνος.

Ὁ πλανήτης οὗτος, καίτοι ὂν μικρότερος τοῦ Διός, οὐχ' ἧττον ὅμως παρουσιάζει τὸ ἐξαισιώτερον καὶ λαμπρότερον θέαμα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν ἀστρονόμων, τῶν ὁποίων ἐκίνησε πάντοτε τὴν περιέργειαν καὶ τὸν θαυμασμόν· διότι, ἐκτὸς τῶν ὀκτὼ δορυφόρων ἢ σελήνων ὑφ' ὧν φωταγωγεῖται, παρετηρήθη ὅτι περικυκλοῦται καὶ ὑπὸ λαμπροτάτου φωτεινοῦ δακτυλίου, μὴ ἐφαπτομένου τοῦ πλανήτου, καὶ περιστρεφομένου καὶ τούτου περὶ ἑαυτὸν ἀκριβῶς καθ' ἣν ἐποχὴν ὁ πλανήτης συμπληροῖ τὴν περὶ τὸν ἴδιον αὐτοῦ ἄξονα περιστροφήν. Ἀκριβέστεραι παρατηρήσεις, γενόμεναι ἐπὶ τοῦ δακτυλίου τούτου, ἀπέδειξαν ὅτι τὸ περιβάλλον τὸν πλανήτην παράδοξον τοῦτο φαινόμενον εἶνε οὐχὶ ἁπλοῦν ἀλλὰ τριπλοῦν, ὅτι ὁ ἐσωτερικὸς δακτύλιος εἶνε σχεδὸν τρὶς τόσον πλατὺς ὅσον ὁ ἐξωτερικὸς, καὶ ἐπέτυχον μάλιστα νὰ καταμετρήσωσι τὰς ἀποστάσεις ἑνὸς ἑκάστου ἀπὸ τοῦ ἄλλου. Ὁ ἐσωτερικὸς δακτύλιος, καταμετρηθεὶς ἀκριβῶς, ἀπεδείχθη ὅτι ἀπέχει τοῦ πλανήτου 50,000 μιλίων, ὁ δὲ ἐξωτερικὸς δακτύλιος ἔχει πλάτος

7,200 μιλίων, τὸ δὲ μεταξὺ τῶν δύο δακτυλίων σκοτεινὸν διάστημα εἶνε 2,800 μιλίων· τὸ πλάτος ἀμφοτέρων τῶν δακτυλίων καὶ τοῦ μεσολαβοῦντος σκοτεινοῦ διαστήματος εἶνε 50,000 μιλίων, ὅση δηλαδὴ καὶ ἡ ἀπόστασις τοῦ ἐνδοτέρου δακτυλίου ἀπὸ τὸ σῶμα τοῦ Κρόνου.

Οἱ δακτύλιοι οὗτοι ῥίπτουσι βαθεῖαν σκιὰν ἐπὶ τοῦ πλανήτου, ὅθεν ἀποδεικνύεται ὅτι δὲν εἶνε στίλβοντες ἀτμοί, ἀλλὰ συνίστανται πιθανῶς ἀπὸ εἴδος στερεᾶς ὕλης, καὶ φαίνεται μάλιστα ὅτι ἔχουσι περισσοτέραν ἀνταναχλαστικὴν δύναμιν παρ' ὅσον ἡ τοῦ Κρόνου ἐπιφάνεια, καθότι τὸ ὑπ' αὐτῶν ἀνταναχλώμενον φῶς εἶνε λαμπρότερον τοῦ ὑπὸ τοῦ πλανήτου ἀνταναχλωμένου. Δῆλον ὅτι ὁ τριπλοῦς οὗτος δακτύλιος χρησιμεύει πρὸς φωτισμὸν τοῦ Κρόνου κατὰ τὴν ἀπουσίαν τοῦ Ἡλίου, εἰς ποίους δὲ ἄλλους μυριριώδεις σκοποὺς ὑπηρετεῖ, ἀγνοεῖται τοῦτο ἐπὶ τοῦ παρόντος. Θεωρούμενοι οἱ δακτύλιοι οὗτοι ἐκ τῆς μέσης ζώνης τοῦ πλανήτου ἐν τῇ ἀπουσίᾳ τοῦ Ἡλίου, πρέπει νὰ φαίνωνται ὡς εὐμεγέθεις φωτεινότα. ται ἀψίδες, ἐκτεινόμεναι κατὰ τοὺς οὐρανοὺς ἀπὸ τοῦ ἀνατολικοῦ εἰς τὸν δυτικὸν ὁρίζοντα, ἰσοπλατεῖς ἑκατοντάκις μὲ τὴν διάμετρον τῆς ἡμετέρας Σελήνης, ἐσκοτισμέναι δὲ περὶ τὸ μέσον ὑπὸ τῆς σκιᾶς τοῦ πλανήτου. Οἱ δορυφόροι τοῦ πλανήτου τούτου δὲν ἀπομακρύνονται πολὺ τοῦ δακτυλίου, διὸ καὶ πολλάκις φαίνονται ἐφαπτόμενοι αὐτοῦ καὶ περιστρεφόμενοι ἐντὸς αὐτοῦ· ὑπολογίζονται δὲ, ὡς καὶ οἱ τοῦ Διὸς, ὅτι δὲν εἶνε μικρότεροι τῆς Γῆς.

Ὁ Κρόνος μετὰ τὸν Δία εἶνε ὁ μεγαλήτερος τῶν γνωστῶν πλανητῶν, διὸ καὶ παρίσταται ἐν τῷ οὐρανῷ ὑπεράνω τοῦ Διὸς, ἀφ' οὗ καὶ διὰ γυμνοῦ πολλάκις ὀφθαλμοῦ διαχωρίζεται ἐκ τῆς νεφελώδους, ἀμυδρᾶς καὶ μολυβδοχρόου ὄψεώς του. Ἡ βαρύτης ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ πλανήτου τούτου εἶνε σχεδὸν ἡ αὐτὴ μὲ τὴν τῆς σφαίρας μας, ἀλλὰ τὸ ἡλιακὸν φῶς καὶ ἡ θέρμη φθάνουσιν εἰς αὐτὸν ἑκατοντάκις ἀσθενέστερα παρὰ εἰς ἡμᾶς· πλὴν δι' ἀκριβεστάτων ὑπολογισμῶν εὑρέθη ὅτι, ἡ ποσότης αὕτη εἶνε χιλιάκις μεγαλήτερα τῆς χυνομένης ἐφ' ἡμῶν ὑπὸ τῆς πανσελήνου. Ἡ ἐπιφάνεια τοῦ πλανήτου, ὡς καὶ ἡ τοῦ Διὸς, ποικίλλεται μὲ ζώνας καὶ μαύρας κηλίδας πολλάκις δὲ καὶ κιτρινωπὰς, καλυπτούσας γενικῶς πολὺ μεγαλήτερον μέρος τοῦ δίσκου αὐτοῦ, παρ' ὅσον αἱ ζῶναι τοῦ Διὸς κατέχουσιν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας αὐτοῦ. Ἀπέχει δὲ τοῦ Ἡλίου 329,000,000 λευγῶν, τουτέστι δεκάκις περίπου ἀφ' ὅσον ἀπέχει ἡ Γῆ τοῦ Ἡλίου· κινεῖται δὲ μετὰ ταχύτητος 7,920 λευγῶν τὴν ὥραν, διὸ καὶ συμπληροῖ τὴν περὶ τὸν Ἥλιον περιστροφήν του ἐν διαστήματι 29 ἐτῶν καὶ 164 ἡμερῶν· ἡ δὲ περὶ τὸν ἄξονά του ἀνακύλησις ἐκτελεῖται ἐν διαστήματι 10 ὡρῶν καὶ 50 λεπτῶν.

Ὁπόσην ποικιλίαν λαμπρῶν καὶ μεγαλοπρεπῶν ἀντικειμένων παριστᾷ τὸ τοῦ Κρόνου στερέωμα! Ἀδύνατον νὰ συλλάβῃ τις ἰδέαν τοῦ μεγαλείου, τοῦ φωτὸς καὶ τῆς λαμπρότητος, ἅτινα ὑποτίθεται ὅτι περιβάλλουσι τὸν εὐμεγέθη τοῦτον κόσμον, ὡς ἐκ τῆς ἀφθονίας τῶν φωτεινῶν κοσμημάτων, δι' ὧν καθωράϊσεν αὐτὸν ἡ φύσις. Ποῖος ποτὲ τῶν κατοίκων τῆς μικρᾶς μας Γῆς δύναται νὰ φαντασθῇ ὁποῖον ὡραιότατον καὶ πολυποίκιλον θέαμα παρέχουσιν εἰς ἕνα πλανήτην, χιλιάκις μεγαλήτερον τοῦ ἡμετέρου, αἱ πολυποίκιλοι φάσεις ὀκτὼ σελήνων καὶ τριῶν ὑπερλάμπρων δακτυλίων; Ἐκ τῶν ὀκτὼ τούτων σελήνων ἡ μὲν ἀνατέλλουσα ὑπὲρ τὸν ὁρίζοντα, ἡ δὲ δύουσα, ἡ δὲ προσεγγίζουσα εἰς τὴν μεσημβρίαν· καὶ ἡ μὲν εἰσερχομένη εἰς ἔκλειψιν, ἡ δὲ προκύπτουσα ἐξ αὐτῆς· ἡ μεν φαινομένη ὡς ἡμισέληνος, ἡ δὲ ὀρεπανοειδὴς, ἡ δὲ πανσέληνος, καὶ κἄποτε ὅλαι ὁμοῦ ἐν τῷ αὐτῷ ἡμισφαιρίῳ φεγγοβολοῦσαι· αἱ τῶν δακτυλίων μεγαλοπρεπεῖς κινήσεις, καθ' ἃς ποτὲ μὲν καταυγάζοντες τὸ στερέωμα ἀμαυροῦσι τοὺς ἀστέρας, ποτὲ δὲ βαθεῖαν σκιὰν ῥίπτοντες ἐπί τινων τόπων τοῦ πλανήτου, ἀνακαλύπτουσι τὰ θαυμάσια καὶ τὴν δόξαν τῶν κατηστερισμένων οὐρανῶν· ἡ ἐμφάνισις εἰς τὸ στερέωμα τοῦ πλανήτου τούτου πολλῶν κομητῶν καὶ ἄλλης φύσεως ἀγνώστων ἡμῖν σωμάτων, καὶ πολλῶν νέων ἀστερισμῶν καὶ ἀπλανῶν ἀστέρων, ἀσυγκρίτως μεγαλητέρων φαινομένων ἀπ' αὐτοῦ ὡς ἐκ τῆς προσεγγίσεως ἢ ἡμῖν. Ταῦτα πάντα εἰσὶ σκηναὶ, ἄξιαι καὶ τῆς μεγαλειότητος τοῦ θείου Ὄντος νὰ τὰς παριστᾷ, καὶ τῶν λογικῶν πλασμάτων του νὰ τὰς θεωρῶσι. Τοιαῦται ἐκπληκτικαὶ παραστάσεις σοφίας τε καὶ παντοδυναμίας ἄγουσιν ἡμᾶς εἰς τὸ λογικώτατον συμπέρασμα, ὅτι τὰ περὶ τὸν πλανήτην τοῦτον πολυάριθμα λαμπρὰ ἀντικείμενα δὲν ἐδημιουργήθησαν ἁπλῶς διὰ νὰ φεγγοβολῶσιν ἐπὶ γυμνῶν βράχων καὶ ἀκάρπων ἀμμωδῶν ἐρήμων, ἀλλ' ὅτι ἀπειροπληθῆ νοήμονα ὄντα, τεθειμένα ἐν ταῖς ὡραίαις ταύταις χώραις, ἔνθα τὸ φῶς ἄπλετον καὶ ἀνέσπερον, ἀπολαμβάνουσι τὴν μεγαλοδωρίαν τοῦ θειοτάτου αὐτῶν Δημιουργοῦ, καὶ λατρεύουσιν ἐπαξίως τὰς τελειότητας Αὐτοῦ.

Ῥ.

(Ἀκολουθεῖ.)